ZONDAG 7 MEI 1950 13e JAARGANG — Nr 33

Rechtskundig Weekblad

Verenigihg zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

ROERENDE GOEDEREN EN VOOGDIJBEHEER

Onafgebroken heeft in de rechtsleer een diepgaand meningsverschil bestaan omtrent de omvang der machten of bevoegdheden, die de voogd bezit ten aanzien van het beheer der goederen van de minderjarige. Deze onzekerheid resulteert uit de ontstentenis van ondubbelzinnige wettelijke beschikkingen op dat gebied en de onoplettendheid van de *Code Napoléon* wordt verklaard door de omstandigheid, dat de roerende goederen in 1804 zo onbelangrijk waren, dat ze werkelijk niet waardig genoeg geacht werden om een omvangrijke plaats te bekleden in het overigens zeer gedetailleerd geregeld voogdijstatuut. De overgeleverde adagia *Res mobilis, res vilis* en *Vilis mobilium possessio* gelden als verontschuldiging voor de wetgever van 1804. De economische toestand is sederdien echter op fundamentele manier gewijzigd. De roerende goederen hebben een belangrijke plaats veroverd op het gebied van de rijkdom en niet zelden zijn aanzienlijke fortuinen uitsluitend samengesteld uit mobiliere bezittingen. Zijn de machten van de voogd te dien aanzien onbeperkt of zal het vermogenbeheer geheel of ten dele onderworpen zijn aan het statuut, dat de wetgever zo precies heeft opgebouwd ten aanzien van het onroerend bezit?

Zeer eminente rechtsgeleerden — nl. Laurent, Planiol en Ripert, Colin en Capitant, alsook Thiry en Maton — zijn de mening toegedaan, dat de voogd alleen, dus zonder enigerlei machtiging, slechts beheersdaden vermag te stellen, ofschoon geen enkele wettekst de vervulling van habiliterende vormen heeft opgelegd voor de andere daden. Zij wijzen er op, dat artikel 450, alinea 2 van het Burgerlijk Wetboek alleen *expressis verbis* het bestuur en het beheer der goederen van de minderjarige aan de voogt opdraagt en dat het bestuur en het beheer van een anders vermogen alleen behelst het behouden, het onderhouden en het doen renderen van het patrimonium. Deze opvatting impliceert, dat de voogd de goederen van de pupil dient te beheren, doch dat hij geen andere daden vermag te stellen, zo de wet hem daarvoor geen uitdrukkelijke bevoegdheid toekent. Principieel is het de voogd alleen en zonder machtiging dus niet toegelaten daden van beschikking te stellen ten aanzien der roerende goederen van de minderjarige. De functie van de voogd is beheren : verder reiken zijn machten of bevoegdheden niet.

Andere en niet minder gezaghebbende auteurs — nl. Aubry en Rau, de Page, Schicks en Vanisterbeek, Huc, Beudant en Kluyskens — hebben integendeel onderwezen, dat de voogd de volheid van bevoegdheid bezit, zodat hij alleen en zonder machtiging alle daden stellen mag, waarvoor de wet geen speciale habiliterende of bevoegdmakende pleegvormen voorziet en waarvoor de wet geen verbodsbepaling inhoudt. Hieruit spruit voort, dat de machten of de bevoegdheden van de voogd niet in aanmerking komen voor een beperkende opsomming. Zonder medewerking van een ander voogdijorgaan, vermag hij al de daden te stellen die het vermogensbeheer van de minderjarige betreffen. Alleen de wet kan zijn machten beperken : zij kan hem het voltrekken van bepaalde rechtshandelingen ofwel verbieden ofwel het ondergeschikt maken aan de naleving van zekere pleegvormen. Deze zienswijze berust op artikel 450, alinea 1 van het Burgerlijk Wetboek, dat de voogd niet alleen opdraagt te zorgen voor de persoon van de minderjarige, doch dat hem meteen gelast met de vertegenwoordiging van de minderjarige in de burgerlijke handelingen. Deze beschikking is volstrekt algemeen en ze dient als dusdanig aanvaard te worden. Alleen formele wetsbepalingen kunnen dienvolgens de bevoegdheden of de machten van de voogd beperken.

De beperkte beheersbevoegdheid van de voogd werd in de rechtspraak slechts sporadisch aanvaard en in dit opzicht wordt steeds een arrest aangehaald, dat het Hof van Beroep te Gent heeft uitgesproken op 5 Mei 1854 (*Pas.*, 1854, II, 310). Vrij spoedig verzoende de Belgische jurisprudentie zich met de leer van de volheid of plenitude der machten of bevoegdheden van de voogd en reeds op 30 April 1852 besliste het Hof van Verbreking (*Pas.*, 1852, I, 475), dat de voogd het vermag al de rechtshandelingen te stellen, die de wet hem niet verbiedt en die niet uitdrukkelijk onderworpen zijn door formele beschikkingen der wet aan de ene of andere habiliterende of geldigmakende vormvoorwaarde. Deze uitspraak heeft nochtans niet kunnen verhinderen, dat op 5 Juni 1901 het Beroepshof te Luik (*Pas.*, 1902, II, 16) nog overwoog dat *le tuteur n'a, sauf les cas spécialement déterminés par loi, qu'un droit d'administration des biens de son pupille, lequel est élisif du droit de disposer*. Desondanks bleef de leer van de volheid der machten de rechtspraak toch beheersen. De notariële

practijk aanvaardde eveneens op vaste manier dezelfde theorie.

In de loop van het jaar 1943 werd het besproken vraagstuk andermaal op scherpe manier gesteld. Het Beroepshof te Brussel had op 13 October 1941 (*R.P.N.*, 1942, 20) met recht en reden beslist, dat de vervreemding ener hypothecaire schuldvordering van de minderjarige door de voogd niet alleen kan voltrokken worden en dat voor de rechtsgeldigheid van die rechtshandeling de machtiging van de familieraad en de bekrachtiging van de rechtbank vereist zijn. Tegen dat arrest werd een voorziening in verbreking ingelegd en het Verbrekingshof overwoog op 6 Mei 1943 (*Pas.*, 1943, I, 157, en *R.P.N.*, 1943, 235) *qu'en tant qu'acte de disposition d'un élément de l'avoir pupillaire, la cession d'un créance appartenant au mineur dépasse le pouvoir d'administration du tuteur, et que, par suite et par identité des raisons dont s'inspirent les articles 457 et 458 du Code Civil, pareil acte exige, pour sa validité, l'autorisation du conseil de famille, homologuée par le tribunal.* Dit arrest werd geveld overeenkomstig het advies van de Heer Advocaat-Generaal Roger Janssens de Bisthoven. In het huidig nummer wordt een vonnis gepubliceerd, dat de Rechtbank te Antwerpen op 8 December 1949 uitsprak. Het vonnis aanvaardt de leer van het besproken arrest, doch werd verleend op tegenstrijdig advies van het Openbaar Ministerie.

Er dient met aandrang onderstreept te worden, dat de betekenis van het aangehaalde arrest verder reikt, dan de enkelvodige aanvaarding der overwegingen, die voorkomen in de beslissing, dewelke aan de censuur van het Verbrekingshof onderworpen werd. Deze laatste had inderdaad enkel overwogen, dat de afstand ener hypothecaire schuldvordering van de minderjarige de door de rechtbank bekrachtigde machtiging van de familieraad veronderstelt in het hoofd van de voogd. Het arrest van 6 Mei 1943 houdt een veel meer algemene beschikking in. Het beperkt zich niet tot de vervreemding ener onroerende schuldvordering, doch onderwerpt aan de machtiging van de familieraad en de bekrachtiging van de rechtbank de vervreemding van lichamelijke roerende goederen, de vervreemding van onlichamelijke roerende goederen en de vervreemding van alle roerende rechten, die behoren tot het vermogen van de minderjarige. Deze nieuwe jurisprudentie impliceert meteen, dat om het even welke beschikkingsdaad ten aanzien van om het even welk vermogenselement van de minderjarige ontsnapt aan de sfeer der bevoegdheden of machten van de voogd, die enkel met een beheersbevoegdheid of beheersmacht bekleed blijft.

Gezien de vroegere vaststaande rechtspraak en de constante notariële practijk, heeft het aangehaalde arrest van het Verbrekingshof in feite en practisch de betekenis ener wetshervorming. Zulks is des te meer waar, dewijl het zo even vermelde vonnis der Rechtbank te Antwerpen de indruk verwekt, dat de lagere rechtscolleges de leerstelling van ons hoogste gerechtshof zullen volgen. Deze vaststelling leidt op het huidig ogenblik tot twee belangrijke gevolgen. Het eerste betreft de rechtspractijk, die zal rekening dienen te houden met de fundamenteel gewijzigde opvattingen ten aanzien der eerder traditionele beginselen nopens het beheer der goederen van de minderjarige. Het tweede gevolg bestaat erin, dat een wettelijke regeling omtrent de machten of bevoegdheden van de voogd ten aanzien van de minderjarige een vraagstuk is geworden met een acuut actueel belang.

Allereerst is het vereist, dat de verkoping van roerende, aan de minderjarige toehorende goederen in de toekomst niet meer alleen door de voogd zou geschieden. De machtiging van de familieraad en de bekrachtiging door de rechtbank zijn in feite onontbeerlijke habiliterende of geldigmakende pleegvormen geworden. Deze regeling geldt eveneens voor de beurswaarden, die typische roerende goederen zijn. Het belang dezer vaststelling zal wel niet moeten onderlijnd worden. Het kan volstaan de aandacht te vestigen op de reusachtige schommelingen, waaraan de genoemde waarden heden ten dage onderworpen zijn. Precies in die schommelingen zal niet zelden bij nietnaleving der gestelde pleegvormen de bron te vinden zijn van rechtsplegingen in verantwoordelijkheid en nietigverklaring tegen voogden, wisselagenten en andere personen, die bij de verkoping mochten zijn betrokken geweest. Weliswaar zal de rechtbank de feitelijke omstandigheden in acht nemen en zich herinneren aan de vroegere vaste rechtspraak en constante practijk. Zulks kan echter niet verhinderen, dat de nieuwe jurisprudentie van het Verbrekingshof juridisch en theoretisch een loutere interpretatie blijft van wetsbeschikkingen, die van oudsher bestaan en dus geen wijziging in de bestaande rechtsregelen impliceert.

Meteen wordt het dringend, dat de wetgever op duidelijke manier de bevoegdheden of de machten van de voogd ten aanzien der roerende goederen van de minderjarige zou bepalen. De nieuwe jurisprudentie geeft inderdaad nieuw leven aan de oude betwisting omtrent het onderscheid tussen de beheersdaden *sensu stricto*, de gewone beheersdaden en de daden van beschikking. In rechte is deze onderscheidingsleer zeer aantrekkelijk en geeft aanleiding tot gezonde juridische gymnastiek en spitsvondige constructies. De practijk eist echter zeer eenvoudige en duidelijke regelingen, die rechtszekerheid medebrengen en alle twijfelachtige verhandelingen uitsluiten. De minderjarigen zelf en de personen, die wettelijk met hun belangen begaan zijn, zullen ook bijzonder gediend zijn door ondubbelzinnige leidraden. De wens mag dan ook uitgedrukt worden, dat de wetgever op zeer preciese manier zou aanduiden welke machten of bevoegdheden de voogd bezit ten aanzien der goederen van de minderjarige en aan welke pleegvormen de desbetreffende rechtshandelingen zullen onderworpen zijn.

Raymond JACOBS.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

NOTA BETREFFENDE DE NEDERLANDSE TEKST DER BELGISCHE SOCIALE WETGEVING

De wet van 18 April 1898 heeft aan beide landstalen gelijkheid verleend op wetgevend gebied, zodat de Nederlandse tekst van alle na dien datum ontstane wetten en besluiten dezelfde bindende kracht bezit als de Franse tekst. Daar de grote meerderheid van de thans vigerende sociale wetten van jongeren datum is, bestaat er voor deze een authentieke Nederlandse tekst die dus bindend is.

Van de andere, weinig talrijke sociale rechtsvoorschriften bestaat doorgaans een Nederlandse officiële vertaling die door de betrokken diensten van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg werd aangelegd en gebruikt. Het betreft in die gevallen een vertaling zonder authentiek karakter maar, wegens hun officieel gebruik is het aangewezen deze teksten aan te nemen, ofschoon hier in laatste instantie alleen de Franse tekst authentiek is, en vatbaar voor verklaring door het Hof van Cassatie.

Toch geven geen van beide tekstengroepen steeds voldoening op taalkundig gebied, en vooral op de sinds de bevrijding ontstane wetten en besluiten is heel wat aan te merken. Hoofdoorzaak hiervan is het feit dat de meeste teksten in het Frans gedacht en uitgewerkt, en dan in het Nederlands vertaald worden, zonder voldoende inachtneming van het Nederlands taaleigen.

Het Nederlands gebruikt andere zinswendingen, heeft een veel rijkere woordenschat en vereist een veel grotere nauwkeurigheid dan het Frans. De in het Nederlands sociaal recht gebruikte terminologie kan hierbij een richtlijn vormen, mits inachtneming van de feitelijke verschillen tussen het Belgisch en het Nederlands recht, ingevolge derwelke de begrippen niet steeds elkaar dekken. Enkele voorbeelden mogen dit duidelijker maken :

a) *Verkeerde zinswending :* De uitdrukking : « Karel, Prins van België, ... Wij hebben besloten en besluiten... » is grammaticaal onjuist, daar de woorden : « Karel, Prins, enz. » een bijstelling vormen van het hoofdwoord « Wij » en dus *achter* dit woord moeten staan. Het moet dus zijn : « Wij Karel,Prins, enz.... Hebben besloten en besluiten... ».

b) *Woordenschat :* Heel vaak heeft een woord in een bepaalde taal ettelijke betekenissen waarvan telkens slechts één gebruikt wordt. Bij vertaling gebeurt het dat het gekozen woord niet steeds alle betekenissen van het vertaalde woord dekt, of niet die betekenis welke het woord in het gegeven zinsverband heeft. Zo betekent het Fr. bnw. social : 1) betreffend de maatschappij over het algemeen (ordre social = maatschappelijke orde); 2) betreffend de standen (question sociale = sociale questie); 3) betreffend een handelsvennootschap (signature sociale = vennootschapshandtekening). De uitdrukking « sécurité sociale » wordt vertaald als volgt in onze wetgeving : En attendant l'institution d'un Fonds national de sécurité sociale (BW 27.10.44 Voordr.) = ... een Rijksfonds voor *Sociale Zekerheid* ; — BW. 28.12.1944 — 1° ... un Office national de Sécurité sociale = een Rijksdienst voor *Maatschappelijke Zekerheid*; — BW. 7.2.1945 — L1° : « Er wordt een Dienst voor *Maatschappelijke Veiligheid* van de Zeelieden ter Koopvaardij opgericht ». De Nederlandse wetgeving heeft het enkel over : Sociale Zekerheid.

Voor de begrippen « aansprakelijkheid » en « verantwoordelijkheid » heeft het Frans slechts één woord, nl. responsabilité. De uitdrukking « responsabilité civile », zijnde een bij de wet bepaalde aansprakelijkheid, heet in Nederland « wettelijke aansprakelijkheid », terwijl ze in België vertaald wordt door : « *burgerlijke aansprakelijkheid* » (W. 24.12.1903-19); « *burgerlijke rechtelijke verantwoordelijkheid* » (R.B. 21.3.1945-91); «*burgerlijkrechtelijke aansprakelijkheid*» (BW. 19.5.1945-40).

De « réadaptation professionnelle », luidens art. 56 van het R.B. 26 Mei 1945 : « consiste... à faire un apprentissage dans un autre métier que le sien, ou à se réadapter dans son propre métier ». De Nederlanse(?) tekst van dit artikel luidt als volgt : « De bij dit besluit bedoelde vakherscholing bestaat voor een werkloze in het aanleeren van een nieuw beroep of in de herscholing in zijn eigen beroep ». Toch is er in art. 1-2° als vertaling van dezelfde uitdrukking geen spraak van vakherscholing, maar van « beroepsherscholing». Een artikel zoals art. 56 hierboven ware in een oorspronkelijke Nederlandse tekst ondenkbaar. *Herscholing* betekent inderdaad in onze taal uitsluitend : het herkrijgen van vaardigheid in eigen beroep; terwijl het aanleren van een nieuw beroep er « *omscholing* » heet. In Nederland kent men trouwens een « omscholingsuitkering », zijnde een uitkering toegekend aan een werkloze tijdens zijn omscholing.

c) *Slordige vertalingen :* Het woord « allocations » is één dergene waarop de vertalers wel het meest hun fantasie hebben botgevierd. Het begrip « allocation familiale » (doorgaans in het mv gebruikt), beantwoordt in België niet volkomen aan de gebruikte uitdrukking welke uit de Franse wetgeving is overgenomen en in Franrijk aan een werkelijkheid beantwoordt, nl. àl de personen die ten laste zijn van een gezinshoofd. Om het begrip volldeig te dekken zou de uitdrukking « allocations familiales » eveneens de onlangs ingevoerde « allocation de la mère au foyer = *toelage voor de moeder in het gezin* » (R.B. 10.12.49-6) moeten behelzen. Dit ware dan, alles bijeen, een echte « gezinstoeslag » of « gezinsbijslag ».

De wet van 4 Augustus 1930 heeft het over « *gezinsvergoedingen* », welke uitdrukking niet kan bevredigen. Ten eerste zijn het geen vergoedingen, daar het uitkeren er van niet geschiedt ingevolge een schadegeval, en er dus niets hoeft vergoed te worden; ten tweede zijn ze niet bestemd voor het « gezin » doch enkel voor bepaalde kinderen ten laste van de opvoeder. Toch komt dit woord nog voor in latere teksten, o.a. in R.B. 29.12.1944. Voordr. waar echter eveneens het woord « *kindertoeslag* » gebruikt wordt. Art. 79 van het R.B. 26.5.1945 heeft het over « een *kinderbijslag* ».

« In de wet van 10 Juni 1937 wordt niet meer gesproken over gezinsvergoedingen, maar over kindertoeslagen. Deze laatste term lijkt beter dan de eerste », zegt Prof. Van Goethem in zijn Beg. Soc. Wetg. 2de uitg. bl. 168. Daar het echter gaat om « werkgevers en niet-loontrekkenden » kan hier van een « toeslag » (op de lonen) geen spraak zijn, ten hoogste van een tegemoetkoming. Het in Nederland gebruikte woord « *kindergeld* » lijkt dan ook het beste in dit geval.

In andere begrippen wordt « allocations » als volgt

vertaal: « les allocations de chômage (R.B. 26.5.1945, 78) = de *werklozensteun* »; « les allocations de chômage ne sont accordées ni pour les dimanches ni pour les jours fériés légaux (ibid. 84) = De *tegyemoetkomingen* worden noch voor de Zondagen... ». In R.B. 21.3.45-58-6° wordt het « *steun wegens werkloosheid* ». Om toch maar wat afwisseling te bezorgen werd een zin uit art. 61 van het R.B. 26-5.45 als volgt vertaald : « Lorsque le total de la prime et des allocations de chômage dépasse ce salaire, les alloctaions sont réduites à due concurrence = Als het totaal van de premie en den *werkloozensteun* dit loon overtreft, zullen de *tegemoetkomingen* naar behooren worden verminderd ».

Een voorbeeld van slordigheid is de wijze waarop de uitdrukking « bureau de placement » in de Belgische wetgeving vertaald wordt. De Voordracht der BW. 28.12.1944 zegt o.a. « Het artikel (7) voorziet ook de opheffing van de *plaatsingskantoren* tegen betaling en de contrôle op de kosteloze particuliere plaatsingskantoren ». In art. 7 luidt het : « Het houden van *bestedingskantoren* tegen betaling is verboden. ... Hij kan de bedrijvigheid en de contrôle der kostelooze *plaatsingsbureau's* reglementeeren ». In het R.B. 26.5.1945 luidt de titel van Kap. 2 : « Bureaux de placement privés gratuits = de kostelooze particuliere *arbeidsbemiddelingbureau's* ». Verder gaat het in artt. 32, 34 en 35 over : « Les institutions de placement gratuit agréées = de erkende kosteloze bemiddelingsbureau's », welke uitdrukking in art. 36 vertaald wordt door « een erkende kostelooze bemiddelingsinstelling. Art. 40 verbiedt « l'exploitation des bureaux de placement payants... = de exploitatie van *dienstverhuringskantoren* tegen betaling... ».

Andere voorbeelden zijn nog, in de Besluitwet van 28 December 1944. Voordracht : ... sous réserve d'une carence initiale de *trois* jours pour les ouvriers = onder voorbehoud van een niet vergoede periode van *acht* dagen voor de arbeiders...

Art. 8 - 4°) Lorsque le titulaire est *veuf,* divorcé ou séparé de corps = zoo de titularis *weduwe,* uit de echt of van tafel en bed gescheiden is...

Art 8, al. I) Les prestations en espèces... sont incessibles et insaisissables = de prestaties (sic.) in speciën... zijn *onverdraagbaar en onbeslagbaar* (waar : onoverdraagbaar en onvatbaar voor beslag, of onbeslagbaar, toch veel beter zouden zijn).

d) *Nauwkeurigheid :* Het begrip « âge de mise à la pension » (R.B. 21.3.45-2-2°) wordt vertaald door « *leeftijd van oppensioenstelling* » wat zeker minder goed is dan de in Nederland gebruikte uitdrukking « pensioengerechtigde leeftijd », ofschoon het door Steensels (Adm. Wbk) gebruikte « inrustestelling » voor « mise à la retraite » er desnoods nog door kan. Zijn « leeftijd van inrustestelling » klinkt echter afschuwelijk.

« Agréé » is nu eens (R.B. 8.5.1945-1) een « *erkende* verzekeringsinrichting », wat hier juist is; dan (R.B. 26.5.1945-8) een « *aangenomen* sociaal secretariaat »; dan weer (K.B. 28-9.1931-3) : « de klinieken zijn *aan de regeringstoelagen onderworpen* »; terwijl het K.B. 26.9.1931-35 gewaagt over « *gerechtigde* inrichtingen ».

« Salaire » wordt in art. 4 der BW. 28.12.1944 vertaald door « *salaris* » (wat eigenlijk de vertaling is van : appointements) in plaats van door : loon. In de eerste zin van hetzelfde artikel wordt « le produit des cotisations» (d.i. de opbrengst der bijdragen) weergegeven door « *het betaald bedrag der inhoudingen* »; terwijl het woord « *inhouding* » (dat blijkbaar in de gunst van de vertaler stond) in diezelfde zin ook als vertaling van « prélèvement » gebruikt wordt. En ofschoon de Fransen zeggen dat « il y a loin de la coupe aux lèvres » komt de zinsnede : « 7 t.h. van het bedrag der salarissen... zijn *verschuldigd...* » voor als vertaling van « ... sont versés », wat niet helemaal hetzelfde is.

« Paiement indû », d.i. onverschuldigde betaling, wordt in BW. 28.12.44-7 als volgt vertaald : « ...et supportent aussi la charge des paiements indûs = en zijn eveneens aansprakelijk voor de *ten onrechte gedane uitbetalingen* », en wat verder : « elles supportent elles-mêmes la charge des paiements indûs = de ten onrechte uitgekeerde bedragen vallen ten hunnen laste... ».

« Administrateur général » wordt vertaald als volgt (R.B. 16.1.1945-18) : « De Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid staat onder de lieding van eeen door Ons aangestelden Algemeen-bestuurder. De algemeenbestuurders is belast, enz. » Verder (R.B. 29.12.1944-43) : « Het personeel van het Rijksfonds voor verzekering tegen ziekte en invaliditeit saat onder de leiding van een administrateur-generaal... ». Ongeacht het feit dat het bnw. « algemeen » na : aangestelden, evenals na « De » dient verbogen te worden, en het dus zou moeten zijn « De algemene bestuurder », doelt het Fr. « général » hier meer op een rang dan op een geheel, zodat het woord « generaal » gebruikt nà het znw. hier aangewezen is. Ofschoon de functie hier werkelijk het « bestuur » is, worden, zoals Steensels (op. cit. bl. 15) zegt, Bestuurder noch Beheerder nooit als titel gebruikt, en houde men zich liever in beide gevallen aan « administrateur-generaal ».

e) *Niet-dekken van Belgische en Nederlandse begrippen :* Het Belgisch recht maakt een zeer duidelijk onderscheid tussen handarbeiders, of werklieden, en geestesarbeiders, of bedienden. In Nederland is het echter anders : « Verscchil tussen lichamelijke en geestelijke arbeid wordt niet gemaakt. Ook komt het niet aan op de hoegrootheid van het loon. Een directeur van een grote bank is, volgens de wet, evengoed een arbeider, als een loopknecht die een gulden per dag verdient » (Spaanders, Handelsrecht 13de uitg. 1936, bl. 78). Door contaminatie met het Duitse woord « Arbeiter » dat uitsluitend : werkman, of handarbeider betekent, werd het woord « arbeider » hier gebruikt (BW. 28.12-1944-4) als vertaling van : ouvrier, samen trouwens met het juiste : werkman. Het Nederlands begrip « arbeider » wordt dan weergegeven (BW. 28.12.1944-2-2°) door « werknemer » dat een neologisme is, ofschoon niet onjuist (het Duits heeft hiervoor trouwens Arbeitnehmer, of Dienstnehmer). In dit bepaald geval ligt de oorzaak trouwens blijkbaar meer in de wet van 10.3.1900, waarvan de Franse titel « Contrat de Travail » meer te verstaan geeft dan (art. 1) : « de overeenkomst krachtens welke *een werkman* zich verbindt te arbeiden... ». Het feit dat er een wet « relative au contrat d'emploi » (van 7.8.1922) ontstaan is, bewijst zulks ten andere. Hier is echter de vertaler de kluts kwijtgeraakt en heeft hij (art. 6) « contrat d'emploi », dat eenvoudig « bediendencontract » betekent, (zoals in art. 1 van het R.B. 29.3.1945), vertaald door « arbeidsovereenkomst voor bedienden ».

« Accident du travail » wordt in België vertaald door « arbeidsongeval », en heet in Nederland « bedrijfsongeval »; evenals ons Belgisch woord « beroepsziekte » weergegeven wordt door « bedrijfsziekte ». Het standpunt waarop de Belgische wetgever zich plaatst voor de omschrijving van het begrip is de loutere oor-

zaak, in Nederland meer de gemeenschap waar ongeval of ziekte zich voordoen, de omstandigheden welke de aanleiding zijn.

Uit het bovenstaande blijkt hoe nuttig het ware, van de op til zijde hervorming der sociale wetgeving (inz. der maatschappelijke zekerheid, alias sociale zekerheid, alias maatschappelijke veiligheid) gebruik te maken om de Nederlandse teksten grondig te herzien.

Albert VAN LUL.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer — 19 Januari 1950.

Voorzitter : M. Wouters.
Raadsheer-Verslaggever : M. Bail.
Eerste Advocaat-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Militaire opeisingen — Buitmaking door de vijand van een door de Belgische militaire overheid in gebruik opgeëist voorwerp. — « Vreemde oorzaak » in de zin van art. 23 van de wet van 12 Mei 1927.

De buitmaking door de vijand van een voorwerp, dat de Belgische militaire overheid krachtens opeising in gebruik had, is een « vreemde oorzaak » in de zin van art. 23 van de wet van 12 Mei 1927 op de militaire opeisingen. De Belgische militaire overheid is derhalve voor het verlies van dat voorwerp niet aansprakelijk.

Uit voormeld art. 23 blijkt dat de wetgever het oorlogsrisico, waaraan het krachtens opeising in gebruik van de Belgische militaire overheid zijnde voorwerp is blootgesteld, niet ten laste van de staat heeft willen brengen, doch deze laatste alleen heeft willen verplichten tot teruggave van het voorwerp onder voorwaarden, die gelijken op die welke ontstaan uit een huurovereenkomst, rekening houdend met de bestemming, welke de opeising door zich zelf medebracht.

Ten onrechte heeft het bestreden vonnis de « vreemde oorzaak » in de zin van meergenoemd art. 23 beperkt tot « onvoorzienbare gebeutenissen ».

Belgische staat t/ Lecluyse-Fourneau.

Gelet op het bestreden vonnis, door de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, zetelende in hoger beroep, op 25 Maart 1948 gewezen;

.....

Over het derde middel : schending van de artikelen 97 der Grondwet en 23 der wet d.d. 12 Mei 1927 op de militaire opeisingen, doordat het bestreden vonnis, om eiser in verbreking tot betaling van de waarde van de litigieuze tractor te veroordelen, beslist heeft : dat naar luid van art. 27 (het vonnis heeft zonder twijfel art. 23 willen bedoelen) van de wet van 12 Mei 1927, de militaire overheid onder meer verantwoordelijk is voor het verlies van de roerende goederen, waarvan zij tijdelijk het gebruik heeft gevorderd, ten ware zij het bewijs zou leveren dat zulks toe te schrijven is aan een oorzaak die haar vreemd is; dat door vreemde oorzaak onder meer dient verstaan te worden, het toeval of het geval van overmacht; immers, daar het voertuig opgeëist werd op 22 Mei 1940, het blootgesteld was aan oorlogsrisico's en derhalve het feit dat het werd buitgemaakt niet meer als een onvoorziene gebeurtenis voorkwam, dat het toeval of het geval van overmacht slechts iemand ontslaat van verantwoordelijkheid, wanneer het gaat over een gebeurtenis die aan elk vooruitzicht ontsnapte;

Zulks terwijl, zo het waar is dat de militaire overheid instaat voor de beschadigingen en verliezen, welke zich voordoen aan de onroerende goederen en voorwerpen waarvan het gebruik tijdelijk werd opgeëist, zij dan toch mag bewijzen dat zij niets te maken had met de oorzaak der beschadigingen en verliezen;

Dat de wegneming door de vijand een vreemde oorzaak uitmaakt;

Dat, te dien opzichte van weinig belang is dat de opgeëiste voorwerpen onderworpen werden aan een oorlogsrisico dat men kon en moest voorzien;

Overwegende dat het bestreden vonnis hierop wijst, dat luidens art. 23 van de wet van 12 Mei 1927, de militaire overheid verantwoordelijk is onder meer voor het verlies van roerende voorwerpen, waarvan zij het gebruik tijdelijk heeft opgeëist, tenzij ze bewijst dat zij geheel stond buiten de oorzaak van dit verlies;

Overwegende dat het vonnis daarna beslist dat « daar het voertuig op 22 Mei 1940 opgeëist werd, het blootgesteld was aan oorlogsrisico's en dat derhalve het feit, dat het werd buitgemaakt, niet meer als een onvoorziene gebeurtenis voorkomt; dat het toeval of het geval van overmacht slechts iemand ontslaat van verantwoordelijkheid, wanneer het gaat over een gebeurtenis die aan elk vooruitzicht ontsnapte;

Overwegende dat luidens art. 23 van de wet van 12 Mei 1927 de militaire overheid niet instaat voor de verliezen, welke zich voordoen gedurende de tijd dat zij de voorwerpen waarvan het gebruik tijdelijk werd opgeëist, in beslag heeft gehouden, indien zij bewijst dat zij geheel buiten de oorzaak van de verliezen stond;

Overwegende dat uit die bepaling blijkt dat de wetgever het oorlogsrisico wegens militaire opeising voor tijdelijk genot niet meer ten laste van de Staat heeft willen leggen, doch deze laatste enkel heeft willen verplichten tot teruggave in voorwaarden die gelijken op die, welke ontstaan uit een huurcontract, rekening gehouden met de bestemming welke de opeising door zichzelf medebracht;

Overwegende dat de militaire opeising voor tijdelijk genot van een vervoermiddel noodzakelijk medebrengt dat de opeisende overheid het recht zal hebben zich daarvan als vervoermiddel te bedienen in de door de noodwendigheden van de landsverdediging vereiste voorwaarden;

Overwegende dat het bestreden vonnis, door de vreemde oorzaak, bedoeld bij art. 23 der wet van 12 Mei 1927, te beperken tot het voorvallen van een gebeurtenis die aan elk vooruitzicht ontsnapt, deze wetsbepaling heeft geschonden;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis, behalve in zover het beslist heeft dat de aanlegger, daar hij geen hoger beroep ingesteld heeft tegen het tussenvonnis d.d. 24 Juni 1947, niet meer gerechtigd is te betwisten dat er opeising heeft plaats gehad;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven

worden op de registers van de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt de verweerder tot de 3/4 der kosten, de aanlegger tot het overige;

Verwijst de zaak alzo beperkt naar de rechtbank van eerste aanleg te Brugge.

NOOT : Het bij bovenstaand arrest vernietigde vonnis van de Kortrijkse Rechtbank is gepubliceerd in het R.W. 1948/49, 88.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer — 19 September 1949.

Voorzitter : M. Connart.
Raadsheer-Verslaggever : M. Fettweis.
Advocaat-Generaal : M. Colard.

Verkeer. — Begrip « openbare weg met meer dan een rijweg ».

Twee openbare wegen, gelegen aan beide kanten van een waterweg, zijn niet te beschouwen als een openbare weg met meer dan een rijweg in de zin van art. 52/10° Algemeen Reglement op de Verkeerspolitie.

Goffaux en Blyweert t/ Boogaerts.

Gelet op het vonnis de 23 October 1948, gewezen door de Correctionele Rechtbank te Brussel, zetelende in hoger beroep;

Over de voorziening van betichte Goffaux Maurice;

Wat de beslissing gewezen op de publieke vordering betreft :

.....

Over het tweede middel : afgeleid hieruit dat het bestreden vonnis, na vastgesteld te hebben dat de twee rijwegen « het complex Henegouwenkaai en Barthelemylaan » uitmakende, gescheiden waren door een bevaarbare waterweg, daaruit afleidt, en om deze enkele reden, dat voormeld complex geen verkeersweg met meer dan een rijweg kon zijn, zulks terwijl de wetsbepalingen, betreffende de verkeerswegen met meer dan een rijweg, om de door het bestreden vonnis ingeroepene reden en om deze reden alleen uit het begrip « verkeersweg met meer dan een rijweg » niet uitsluiten twee of meerdere rijwegen nauw evenzijdig, en niet gescheiden door gebouwen, waar de zichtbaarheid van het verkeer van een rijweg op de andere altijd mogelijk is, en welke verbonden zijn door dwarswegen die de doorgang van een rijweg tot de andere toelaat;

Overwegende dat luidens art. 52 van het Besluit d.d. 1 Februari 1934, gewijzigd bij art. 3 van het Besluit d.d. 16 October 1947, houdende algemeen reglement op de politie van het vervoer en het verkeer, de openbare wegen met meer dan een rijweg in de bebouwde kommen als hoofdwegen worden beschouwd; dat door te weigeren de openbare wegen van elke kant van een waterweg gelegen te beschouwen als een openbare weg met meer dan een rijweg het bestreden vonnis art. 52 juist heeft toegepast;

Overwegende dat het middel in rechte niet opgaat;

.....

Om die redenen :

Verwerpt de voorzieningen;

Veroordeelt elke verweerder tot de kosten van zijn voorziening.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 3 Februari 1950.

Eerste Voorzitter : M. Soenens.
Raadsheer-Verslaggever : M. Fettweiss.
Eerste Advocaat-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Belastingen. — Verjaring. — Artikel 2220 B.W. is niet van toepassing in zake belastingen.

De wetsbepalingen betreffende de verjaringstermijn van belastingvorderingen (wet 17 Augustus 1873) zijn van openbare orde.

Artikel 2220 B.W. dat de schuldenaar toelaat afstand te doen van een verkregen verjaring en dienvolgens ook van de rechten, voortvloeiende uit de reeds verlopen tijd van een lopende verjaring, is niet toepasselijk in zake belastingen. Noch het beheer noch de schuldenaar kunnen een dergelijke afstand doen.

Belgische Staat t./ Schaaf-Gaillard e.a.

Gelet op het bestreden arrest, de 10 Januari 1945, gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het enig middel : schending van artikel 7 van de wet van 17 Augustus 1873 betreffende de verjaring in fiscale en tuchtzaken, en van de artikelen 6 en 2220 van het Burgerlijk Wetboek.

doordat het bestreden arrest de afstand van de verlopen verjaringstijd, door de schuldenaars van de registratierechten ondertekend, krachteloos verklaart, omdat artikel 7 van de wet van 17 Augustus 1873 als verjaringstuitende akten slechts erkent de vorderingen, betekend en geregistreerd voor het einde van de termijnen,

zulks terwijl dat artikel slechts bedoeld heeft de wijzen van stuiting door de schuldeiser van de verjaring in zake registratierechten te preciseren en niet van de hand gewezen heeft de toepassing in dezelfde zaken van de stuitingswijzen van de verjaring door de schuldenaar, toegelaten door de burgerlijke wet, onder andere de wijze, voorzien door artikel 2220 van het Burgerlijk Wetboek :

Overwegende dat uit de vaststellingen van het bestreden arrest blijkt dat de litigieuze akte van verdeling geregistreerd werd op 7 April 1930; dat de eis tot betaling der bijkomende rechten op 26 Juli 1933 betekend werd, d.w.z. na het verstrijken van de verjaringstermijn van 2 jaar, voorzien door art. 4 van de wet van 17 Augustus 1873;

Overwegende dat tegen het aan de verjaring ontleende middel de Staat vóór de rechter over de feiten heeft ingeroepen dat de rechtsvoorganger van de eerste verweerster en de twee andere verweerders bij verzoekschrift op 1 April 1932 tot de Minister van Financiën gericht, dus enige dagen voor het verstrijken van de verjaringstermijn, zich akkoord hadden verklaard om afstand te doen van de verlopen verjaringstijd;

Overwegende dat de wetsbepalingen, welke de termijn bepalen van verjaring betreffende het vestigen en de invordering van de belastingen van openbare orde zijn;

Overwegende dat art. 2220 van het Burgerlijk Wetboek, in zover het de schuldenaar toelaat afstand te doen van de verkregen verjaring en dienvolgens ook afstand te doen van de reeds verlopen verjaring, niet toepasselijk is in zake belastingen, behalve uitdrukkelijk afwijkende bepaling; dat het in de macht valt noch van het Beheer noch van de schuldenaar afstand te doen van de reeds verlopen tijd van een verjaring die van openbare orde is;

Overwegende dat het bestreden arrest door te beslissen dat de afstand van de reeds verlopen verjaring, welke de 1 April 1932 werd gedaan, zonder uitwerksel is, geen enkel der in het middel vermelde wetsbepalingen heeft geschonden;

Overwegende dat het middel in rechte niet opgaat;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening; veroordeelt de aanlegger tot de kosten en tot een vergoeding van 150 fr. jegens de verweerders.

RAAD VAN STATE

4e Kamer — 21 Februari 1950.

Voorzitter : M. Vranckx (verslaggever).
Raadsheren : M.M. Mast en Buch.
Advocaat : M. W. van Remoortel.

1. **Urbanisatie. — Plan van aanleg. — Optreden van Staat en gemeente. — Beiden kunnen ter zake betrokken worden.**
2. **Herstelvergoeding voor overheidsschade. — Geen tegenspraak tussen artikel 7, § 1, wet 23.12.1946 en artikel 17, besluitwet 2.12.1946.**
3. **Urbanisatie. — Bouwtoelating. — Advies provinciale stedebouwkundige. — Zonder belang, wanneer ingeroepen schade ontstaat uit de vaststelling van het plan van aanleg.**
4. **Urbanisatie. — Plan van aanleg. — Schade onzeker zolang definitieve beslissing over het plan uitblijft.**
5. **Herstelvergoeding voor overheidsschade. — Schade moet zeker zijn. — Voorbarigheid van het verzoek.**

1. *Bij het opmaken van algemene en bijzondere plannen van aanleg ener gemeente, treedt ook de Staat op, niet slechts « bij wijze van zijn voogdijschap », doch ook op eigen gezag, zowel bij wijze van initiatief als bij wijze van beslissing. De urbanisatieplannen komen aldus voor als door de Staat en de gemeente gemeenschappelijk getroffen maatregelen (Besluitwet van 2 December 1946 betreffende de urbanisatie).*

   Staat en gemeente kunnen dus beide ter zake betrokken worden.

2. *De bepaling van artikel 7 der wet van 23 December 1946, houdende oprichting van een Raad van State, is niet in strijd met de bepaling van artikel 17 der besluitwet van 2 December 1946, betreffende de urbanisatie, waarbij vastgesteld wordt dat de voorschriften van een plan van aanleg generlei aanleiding geven tot vergoeding.*

   Door artikel 7 der wet van 23 December 1946, wordt inderdaad in het Belgisch recht een gans nieuw beginsel ingevoerd, volgens hetwelk de Raad van State zich bij wijze van advies, naar billijkheid en rekening houdende met de omstandigheden van openbaar en privaat belang, over de aanvragen tot vergoeding van de buitengewone schade uitspreekt.

3. *De betwisting betreffende het al of niet voorhanden zijn van het ongunstig advies van de provinciale stedebouwkundige is van belang ontbloot, wanneer partijen toegeven dat een ongunstig advies zich opdrong, daar geen enkel advies in tegenstrijd mag zijn met de aanduidingen der plannen van aanleg en verzoeker toegeeft dat de door hem ingeroepen schade ontstaan is uit de vaststelling van een plan van aanleg, dat een gebied « non aedificandi » heeft omschreven.*

4. *Wanneer blijkt dat het algemeen plan van aanleg aan de Minister van Openbare Werken voor beslissing werd overgemaakt en dat de Koning nog geen beslissing getroffen heeft, noch betreffende het algemeen noch betreffende het bijzonder plan van aanleg van de wijk waar de bouwgrond gelegen is, is de schade, voortvloeiend uit de vaststelling van een gebied « non aedificandi » niet zeker, zelfs wanneer men redelijkerwijze mag voorzien in welke zin de beslissing zal getroffen worden.*

5. *De buitengewone schade, die aanleiding kan geven tot toepassing van artikel 7 der wet van 23 December 1946, hoeft een zekere schade te zijn.*

   Voorbarig is een verzoek om advies betreffende een niet als zeker te beschouwen schade; in zulk geval moet ook niet nagegaan worden of de ingeroepen schade beantwoordt aan de andere bij artikel 7 der wet van 23 December 1946 bepaalde voorwaarden.

Lamont t/ Belgische Staat (Minister van Openbare Werken) en Gemeente Tessenderlo.

.....

Gezien het verzoekschrift op 13 Augustus 1949 ingediend, in naam van Lamont Emile, door Mter Van Remoortel William, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel;

.....

Overwegende dat verzoeker eigenaar is van een perceel bouwgrond, gelegen te Tessenderlo; dat hij de nodige ontwerpen liet opmaken om er veertien woningen te bouwen; dat hij op 30 April 1943 van de bijzonder commissaris voor Tessenderloo daartoe de toelating had bekomen, maar, gezien de oorlogsomstandigheden, de uitvoering van het ontwerp verdaagde; dat verzoeker, in naleving van de nieuwe wetgeving op de urbanisatie, een nieuwe aanvraag tot bouwen indiende, waarop een ongunstig advies werd uitgebracht door het college van burgemeester en schepenen d.d. 19 Maart 1949, om reden dat de bouwgrond gelegen is in de bij het door de gemeenteraad goedgekeurd plan van aanleg vastgestelde veiligheidszone « non aedificandi » ten Oosten van de fabriek P.C.T.,; dat verzoeker laat gelden dat deze bestuurlijke maatregel hem een uitzonderlijk nadeel berokkent; dat de tegenpartijen niet zijn ingegaan op de vraag van verzoeker gesteld in zijn brief van 19 April 1949 tot het bekomen ener vergoeding voor de hem berokkende schade, en zijn verzoekschrift strekt tot het bekomen van een advies op grond van art. 7 der wet van 23 December 1946, betreffende een billijke schadevergoeding door de Staat en de gemeente Tessenderlo uit te keren, en tot vaststelling van het deel der schadevergoeding respectievelijk door elk der tegenpartijen te dragen;

Overwegende dat de Staat vraagt buiten zake te worden gesteld, daar in zake stedebouw de bepalingen van de besluitwet van 2 December 1946 de gemeentelijke autonomie eerbiedigen en de Staat slechts tussenkomt « bij wijze van zijn voogdijschap »;

Overwegende dat, weliswaar artikel 4 van boven-

vermeld besluitwet bepaalt dat de algemene en bijzondere plannen van aanleg ener gemeente door haar zelf worden opgemaakt; dat echter uit de bepalingen van de artikelen 1, 5, 9 en 16 voldoende blijkt dat de Staat optreedt op eigen gezag, zowel bij wijze van initiatief als bij wijze van beslissing; dat de urbanisatieplannen aldus voorkomen als door de Staat en de gemeente gemeenschappelijk getroffen maatregelen en zij beide ter zake betrokken kunnen worden;

Overwegende dat de Staat de bepaling inroept van artikel 17 der besluitwet, luidens hetwelk de voorschriften van een plan van aanleg generlei aanleiding geven tot vergoeding, en daaruit besluit dat de Raad van State, op grond van artikel 7 der wet van 23 December 1046, geen advies mag verlenen betreffende de vergoeding voor uitzonderlijke schade welke uit de voorschriften van een plan van aanleg zou voortvloeien;

Overwegende dat de bepaling van artikel 7 der wet van 23 December 1946 niet in strijd is met de bepaling van artikel 17 der besluitwet; dat artikel 7 der wet van 23 December 1946 inderdaad in het Belgisch recht een gans nieuw beginsel invoert, volgens hetwelk « de Raad van State zich bij wijze van advies, naar billijkheid en rekening houdende met de omstandigheden van openbaar en privaat belang, over de aanvragen tot vergoeding van den buitengewone schade uitspreekt »;

Overwegende dat de gemeente, enerzijds, inroept dat het advies van de provinciale stedebouwkundige van de Staat eveneens ongunstig was, terwijl, anderzijds, de Staat laat gelden dat zulk advies niet gegeven werd;

Overwegende dat deze betwisting ter zake van belang ontbloot is; dat de partijen toegeven dat op de aanvraag tot bouwen door verzoeker gesteld een ongunstig advies zich opdrong, daar geen enkel advies in tegenstrijd mag zijn met de aanduidingen der plannen van aanleg; dat verzoeker toegeeft dat de door hem ingeroepen uitzonderlijke schade ontstaan is uit de vaststelling van het plan van aanleg dat een gebied « non ædificandi » heeft omschreven;

Overwegende dat uit de overgelegde bescheiden blijkt dat het algemeen plan van aanleg der gemeente Tessenderlo aan de Minister van Openbare Werken voor beslissing werd overgemaakt; dat tot hiertoe de Regent nog geen beslissing heeft getroffen, noch betreffende een algemeen plan van aanleg, noch betreffende een bijzonder plan van aanleg voor de wijk waar de bouwgrond van verzoeker gelegen is;

Overwegende dat de schade, die aanleiding kan geven tot de toepassing van artikel 7 van de wet van 23 December 1946, een zekere schade hoeft te zijn; dat de schade niet als zeker mag worden beschouwd zolang de definitieve beslissing is uitgebleven, zelfs wanneer, zoals verzoeker aanvoert, men redelijkerwijze mag voorzien in welke zin de beslissing zal worden getroffen;

overwegende dat het verzoek om advies, zoals het werd gesteld, voorbarig is en dus niet verder hoeft nagegaan te worden of de ingeroepen schade beantwoordt aan de andere bij artikel 7 der wet van 23 December 1946 bepaalde voorwaarden,

Is van advies :

Dat de aanvraag niet ontvankelijk is;

Dat de betaling van het recht van 300 frank wegens kosten, ten laste valt van de verzoeker.

.....

NOOT : In bovenstaand advies gaat het over een schadegeval, voortvloeiend uit de voorschriften van een plan van aanleg, vastgesteld bij toepassing van de besluitwet op de urbanisatie. Deze besluitwet bepaalt formeel, in haar artikel 17, dat zulke voorschriften generlei aanleiding geven tot vergoeding. De Raad van State vermeldt uitdrukkelijk deze bepaling, om echter dadelijk daarop te beslissen dat zij het verlenen van een advies tot herstelvergoeding niet kan verhinderen.

Dit is zeker het belangrijkste element van het advies. Aldus blijkt dat de 4de Kamer niet terugschrikt voor een ruime interpretatie van de aan de Raad van State door artikel 7, § 1, der organieke wet toegewezen bevoegdheden. Het moge volstaan hierop thans de aandacht te hebben gevestigd.

J. D. M.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 6 Maart 1950.

Voorzitter : M. Baers.
Raadsheren : MM. Schilling en de Foy.
O.M. : M. Dyckmans, Substituut Proc.-Gen.
Advocaten : Mrs. Baeté en Nauwelaers.

Verkeer. — Ongeval. — Medeschuld van de burgerlijke partij. — Aansprakelijkheid voor ⅔.

Doordat de burgerlijke partij heeft nagelaten de hem volgende weggebruikers te waarschuwen, dat zij links wilde inslaan en niet zoveel mogelijk naar links is uitgeweken, zulks in strijd met art. 31 van het Algemeen Verkeersreglement en zodoende onverwachts de weg heeft afgesneden voor betichte, heeft zij in hoofdzaak het ongeval veroorzaakt; zij is derhalve voor 2/3 der schade verantwoordelijk.

Adams t./ Bal

.....

II. *Over de burgerlijke vordering :*

Overwegende dat de eerste rechter terecht de nadruk heeft gelegd op het feit, dat de burgerlijke partij een fout heeft begaan doordat zij verzuimd heeft de voorschriften na te leven van art. 31 par. 2 van de wegcode;

dat het bewezen is gebleven dat de burgerlijke partij bij het naderen van de aansluiting naliet de weggebruikers, die hem volgden te verwittigen dat hij links wilde inslaan en ook naliet zoveel mogelijk naar links uit te wijken;

Overwegende dat de rijbeweging van de burgerlijke partij die in strijd met de wettelijke voorschriften indraaide en zodoende onverwachts de weg afsneed voor betichte als voornaamste oorzaak van het ongeval voorkomt;

dat het derhalve behoort de burgerlijke partij voor de 2/3 verantwoordelijk te verklaren voor de gevolgen van het ongeval;

Overwegende dat het bedrag der schade (1.320 fr.) niet werd betwist.

.....

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer — 25 April 1949.

Voorzitter : M. Thienpont.
Raadsheren : M.M. Van Wetter en Belpaire.
Advocaat-Generaal : M. Vanhoudt.

Zakelijk onroerend recht. — Niet ontvankelijkheid van vordering tot vernietiging van een recht van vruchtgebruik wegens niet-inachtneming van art. 3 der Hypotheekwet. — Omvang van het recht van de vruchtgebruiker tot verpachting.

De vordering steunend op de beweerde nietigheid van een recht van vruchtgebruik van onroerend goed, resp. op de nietigheid van de verdeling van onroerende goederen door ascendenten, moet ambtshalve niet-ontvankelijk worden verklaard, indien de bij artikel 3 van de Hypotheekwet van 16 December 1851 voorgeschreven inschrijving niet is geschied.

De vruchtgebruiker is gerechtigd de tot zijn vruchtgebruik behorende goederen in pacht te geven, ook voor de tijd na zijn overlijden, mits hij daarbij de bepaling van art. 595 B.W. in acht neemt. Aan het volle eigendomsrecht van hen, die tot aan het overlijden van de vruchtgebruiker blote eigenaars waren, doet zulks geen afbreuk, daar zij het genot der goederen hebben in de vorm van het gerechtigd zijn tot de pachtsom.

De verpachting door de vruchtgebruiker binnen drie jaar vóór het eindigen van de lopende pacht is geldig (art. 595 i.v.m. art. 1430 B.W.)

Ampe en consorten t/ Ampe en consorten.

Overwegende dat de door de appellanten, oorspronkelijke eisers, ingestelde eis strekt, — benevens tot de vereffening en de verdeling van de huwelijksgemeenschap die bestaan heeft tussen de echtgenoten Ampe-De Wulf, alsmede van de nalatenschap van ieder van hen, — tot het van onwaarde verklaren van een pacht, ingegaan met 1 October 1944 en vastgesteld bij geregistreerde akte dd. 12 October daaropvolgende, toegestaan door wijlen de overlevende echtgenote Ampe-De Wulf aan haar zoon, de verweerder Gustaaf Ampe, van onroerende goederen waarvan de blote eigendom het voorwerp is geweest van een ascendentenverdeling, gedaan door de voornoemde echtgenoten bij akte onder levenden, verleden voor notaris Tommelein te Kortemark dd. 29 Februari 1944, onder last van vestiging ten voordele van de langstlevende der schenkers van een vruchtgebruik op de goederen, geschonken door de eerststervende;

Overwegende dat het hoger beroep enkel het vonnis van de eerste rechter bestrijdt in zover hetzelfde de eis tot vernietiging van voormelde pacht heeft afgewezen als zijnde ongegrond;

Overwegende dat uit het vonnis blijkt dat tot staving van die eis in eerste aanleg door eisers onder meer werd aangevoerd dat het vruchtgebruik van de weduwe Ampe-De Wulf niet geldig is, daar de akte van 29 Februari 1944, waarbij dit recht werd gevestigd, nietig is omdat zij een onderlinge en wederkerige schenking vaststelt in strijd met het verbod van artikel 1097 van het Burgerlijk Wetboek;

Dat, voor zoveel hij steunt op die grond, de eis tot vernietiging van de pacht derhalve noodzakelijk in zich sluit een eis tot voorafgaande vaststelling van de nietigheid van een vruchtgebruik, zakelijk onroerend recht voortvloeiende uit de akte van 29 Februari 1944, die, — alhoewel het niet is bewezen door de overlegging van een regelmatig afschrift er van, het vervullen vermeldende van de hierna bedoelde formaliteit, — alleszins moest worden onderworpen aan de overschrijving voorzien bij artikel I van de wet van 16 December 1851;

Dat desondanks eisers onverschillig of de nietigheid van het vruchtgebruik enkel in conclusiën werd ingeroepen, het voorschrift van artikel 3 van dezelfde wet niet hebben nageleefd, terwijl, in strijd met die wetsbepaling, de eerste rechter die eis heeft ontvangen en de griffier uitgifte van het er op gewezen vonnis heeft afgeleverd;

Overwegende dat thans vóór het Hof appellanten niet alleen, zoals vóór de eerste rechter, inroepen de nietigheid van de vestiging van het vruchtgebruik van de weduwe Ampe-De Wulf, doch bovendien van de gehele ascendentenverdeling bij akte onder de levenden wegens schending én van art. 1078 van het Burgerlijk Wetboek, die verdeling niet gedaan zijnde onder al de kinderen, en van art. 932 van hetzelfde wetboek, de latere aanneming van die schenking door de niet-aanwezige kinderen niet betekend geweest zijnde aan de schenkers;

Dat er dienvolgens in hoger beroep een nieuwe grond tot inschrijving van de eis is ontstaan;

Overwegende dat, niettegenstaande zij ertoe werden uitgenodigd door het Hof op de terechtzitting, waarop de zaak werd gepleit en het sluiten van de debatten te dien einde werd verdaagd, de appellanten in gebreke zijn gebleven aan hun eis de door de hypotheekwet voorgeschreven publiciteit te geven;

Dat dan ook enkel op die eis uitspraak kan worden gedaan in de maat waarin hij niet aan die publiciteit is onderworpen, terwijl hij voor de overige niet door de rechter kan worden ontvangen;

Dat de uit de ontstentenis van inschrijving voortvloeiende schorsing van de procesgang de openbare orde raakt en zij dus van ambtswege moet worden ingeroepen;

Overwegende dat de enige door de appellanten voorgestelde grond tot nietigheid van de pacht, — grond welke vreemd is aan de nietigheid, hetzij van het enkel vruchtgebruik van de verpachtster, hetzij van geheel de akte van 29 Februari 1944, — evenwel niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat die grond, steunend op interpretaties zo naar de letter als naar de geest van de akte van 29 Februari 1944, hierin bestaat dat het de weduwe Ampe-De Wulf niet geoorloofd was de goederen, waarvan zij het vruchtgebruik had, in pacht te geven voor een termijn die de duur van haar leven overschreed;

Overwegende dat, zo de vermelde akte wel bedingt dat ieder van de kinderen Ampe de blote eigendom van de hem toebedeelde goederen verkrijgt te rekenen van 29 Februari 1944 en « de volle eigendom en het genot » met het overlijden van de langstlevende hunner ouders, de vruchtgebruikers, daaruit niet mag afgeleid dat het recht van de langstlevende vruchtgebruiker beperkt is tot het toestaan van pachten die eindigen door dit overlijden, terzelfdertijd als het vruchtgebruik;

Dat, — zelfs indien, normaal gebruik makend van haar recht te genieten van de burgerlijke vruchten, voortgebracht door de goederen waarvan zij het vruchtgebruik heeft, de vruchtgebruikster te dien einde dezelfde heeft verpacht, zich daarbij gedragend naar de regelen bepaald in artikel 595 van het Burgerlijk Wetboek, voor een termijn die niet eindigt met haar leven, — ieder van de kinderen Ampe niettemin

bij dit overlijden de volle eigendom verkrijgt van de in zijn kavel begrepen goederen, terwijl het genot ervan, ook zo het niet in feite rechtstreeks door de eigenaars persoonlijk wordt uitgeoefend, wordt verwezenlijkt door het recht op de prijs, die de pachter ervoor verschuldigd is;

Dat het derhalve niet opgaat te beweren dat de betwiste pacht in strijd is met de uitdrukkelijke bewoordingen van de akte van 29 Februari 1944;

Overwegende dat die pacht evenmin in strijd is met de geest van de ascendentenverdeling, vastgesteld door die akte;

Dat inderdaad die pacht, welke volkomen onafhankelijk is van die verdeling, de door middel van dezelfde nagestreefde gelijkheid van de onderscheiden toebedelingen aan de erfgenamen niet heeft kunnen in het gedrang brengen, daar zij die toebedelingen niet raakt;

Overwegende dat appellanten nog vergeefs aanvoeren dat de pacht dd. 12 October 1944 moet worden verminderd bij toepassing van artikel 595 van het Burgerlijk Wetboek, hetwelk wijst naar art. 1430 van hetzelfde wetboek;

Dat immers, — in de onderstelling dat de eerste pacht van negen jaar, die werd toegestaan door de beide echtgenoten Ampe-De Wulf aan hun zoon Gustaaf op 1 October 1938 en ingegaan op zelfde datum, werd « vernieuwd », in de zin zoals bedoeld bij voormeld art. 1430, door middel van de betwiste pacht van 12 October 1944, ingegaan op 1 October van hetzelfde jaar, en onder de uitdrukkelijke voorwaarde van verbreking van de eerste pacht, derwijze dat de duur van de eerste pacht niet was verstreken alvorens de nieuwe pacht een aanvang nam, — die vernieuwing nog binnen de perken der wet werd toegestaan, en zij derhalve werkt tegenover de blote eigenaars daar zij werd gedaan min dan drie jaar vóór het eindigen van de lopende pacht;

Overwegende dat de nieuwe pacht niet kan worden geacht het gevolg te zijn van een misbruik van genot, begaan door de vruchtgebruikster tot bedrieglijke behandeling van de rechten van de blote eigenaars;

Dat de geringheid van de pachtprijs, — welke trouwens werd verdubbeld ten aanzien van de voorgaande prijs, — niet wordt ingeroepen door de appellanten, evenmin als enig bepaald element, dat van aard is enig bedrog aan de zijde van de vruchtgebruikster én van de pachter te doen vermoeden;

Dat op zich zelf genomen de gevorderde leeftijd van de vruchtgebruikster, die overigens slechts ongeveer drie jaar na de betwiste pachtovereenkomst is overleden, — niet volstaat om van bedrog te doen blijken;

Overwegende eindelijk dat de appellanten nog staande houden dat de betwiste pacht een schenking uitmaakt ten gunste van de pachter en hij deswege inbreng verschuldigd is;

Dat, zoals reeds werd gezegd, de appellanten niet eens de geringheid van de pachtprijs voorhouden en zij in gebreke blijven te bepalen waarin het voordeel voor de pachter zou hebben bestaan;

Dat, in strijd met hetgeen wordt beweerd, dit voordeel alleszins niet kan gelijkstaan met de minderwaarde die de verpachte goederen treft ingevolge het bestaan zelf van de pacht, hetwelk een minder gunstige prijs zou medebrengen in geval van verkoop van die goederen;

Dat de appellanten evenmin het bewijs brengen van de bedoeling van de weduwe Ampe-De Wulf om haar zoon Gustaaf te bevoordelen;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 16 Juni 1935;

Alle andere conclusiën van de hand wijzende;

Ontvangt het hoger beroep;

Doet te niet het bestreden vonnis, doch enkel voor zoveel het uitspraak heeft gedaan op de eis tot vernietiging van de op 12 October 1944 door de weduwe Ampe-De Wulf aan Gustaaf Ampe toegestane pacht, in zover die eis gesteund op de nietigheid wegens schending van art. 1097 van het Burgerlijk Wetboek, van het blijkens de akte van notaris Tommelein te Kortemark dd. 28 Februari 1944 gevestigd vruchtgebruik van de verpachtster;

En, dienaangaande opnieuw wijzende, en doende wat de eerste rechter had moeten doen, verklaart van ambtswege bij toepassing van art. 3 van de wet van 16 December 1851 die eis onontvankelijk;

Verklaart onontvankelijk, bij toepassing van dezelfde wetsbepaling, de in hoger beroep geformuleerde eis tot vernietiging van bedoelde pacht, steunend op de nietigheid wegens schending van de artikelen 932 en 1078 van het Burgerlijk Wetboek, van geheel de ascendentenverdeling, vastgesteld bij voormelde akte dd. 29 Februari 1944;

En, rechtdoende op de eis tot vernietiging van de betwiste pacht, in zover hij niet is onderworpen aan de publiciteit, voorgeschreven door de hypotheekwet, wijst het hoger beroep af als ongegrond en bevestigt de op die eis gewezen beschikking van het bestreden vonnis;

Veroordeelt de appellanten tot de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e kamer. — 8 December 1948.

Voorzitter : M. Stellfeld.
Rechters : M.M. Wildiers en Gepts.
O. M. : M. Van Eeckhout.

Voogdij. — Beschikking over roerende goederen van de minderjarige. — Machtiging door familieraad en bekrachtiging door Rechtbank vereist.

Voor de verkoop van een aan een ontvoogde minderjarige toebehorend aandeel in een Antwerpse natie behoeft de curator de machtiging van de familieraad, door de Rechtbank bekrachtigd.

Dat artikel 457 B.W. niet spreekt van de roerende goederen van de minderjarige, is naar alle waarschijnlijkheid te wijten aan het feit, dat het roerend vermogen ten tijde van de totstandkoming van de Code Civil op verre na nog niet het belang had, dat het thans heeft.

Uit de strekking van de desbetreffende wettelijke bepalingen, zijnde de bescherming van het vermogen van de minderjarige, moet worden afgeleid, dat bovenbedoelde machtiging en bekrachtiging ook vereist zijn voor de vervreemding van roerende *goederen van de minderjarige.*

B. Louise Maria.

Gezien de beraadslaging van de familieraad, gehouden voor de Heer Vrederechter van het vierde kanton der stad Antwerpen op 27 October 1949, regelmatig voorgebracht en hieraan gehecht;

Aangezien B. Louise Maria, ontvoogde minderjarige, behoorlijk bijgestaan en gemachtigd, bij monde van Mr L. Gonthier om de bekrachtiging verzoekt van een beraadslaging van de familieraad, gehouden onder voorzitterschap van de Heer Vrederechter van het vierde kanton der stad Antwerpen op 27 October 1949 en waarbij haar curator de heer B. gemachtigd werd

namens voormelde minderjarige toe te stemmen in de verkoop van een natie-aandeel in de Fortunanatie te Antwerpen, afhangende van de gemeenschap B., voor de som van 575.000 frank, en waarvan de terugbetaling verzekerd wordt door voormelde Fortunanatie;

Overwegende dat de heer Procureur des Konings in zijn advies de mening uitdrukt, dat voor bedoelde rechtshandeling de machtiging van de familieraad en de bekrachtiging der Rechtbank door de wet niet zouden vereist zijn, daar de voorgenomen daad van beschikking een roerend goed zou betreffen, nl. een natie-aandeel, en artikel 457 B. W. dergelijke formaliteiten slechts zou vereisen voor de beschikking over onroerende goederen;

Aangezien vertoogster zich beroept op een arrest van het Hof van Verbreking van 6 Mei 1943 om staande te houden dat bedoelde machtiging en bekrachtiging wel degelijk dienen bekomen te worden voor voormelde rechtshandeling;

Overwegende dat de rechtsleer verdeeld is, wat betreft de machten, die de voogd zou bezitten ten opzichte van het patrimonium van de minderjarige; dat een deel der rechtsleer aanneemt, dat de voogd onbeperkte macht bezit bij het beheer van het patrimonium van de minderjarige in zoverre de voorgenomen rechtshandeling niet uitdrukkelijk door de wet verboden of aan geldigmakende vormvoorwaarden onderworpen is, maar een ander deel der rechtsleer daarentegen van mening is, dat de voogd, zelfs bij afwezigheid van wetsbepalingen die geldigmakende vormvoorwaarden opleggen, zonder machtiging slechts daden van zuiver beheer mag verrichten;

Overwegende dat artikel 450, alinea 2 B. W. bepaalt, dat de voogd de goederen van de minderjarige zal beheren;

Dat wanneer er een twijfel bestaat wat betreft de juiste draagwijdte van deze bepaling, deze dient geïnterpreteerd te worden met het oog op het doel door de wetgever nagestreefd bij de instelling der voogdij;

Overwegende dat de voogdij ingesteld werd in het uitsluitend belang van de minderjarige en dat de goederen toekomende aan de minderjarige op zulke wijze dienen bestuurd te worden, dat zijn patrimonium behouden blijft;

Overwegende dat weliswaar het Burgerlijk Wetboek geen gewag maakt van de verkoop van roerende goederen toebehorende aan een minderjarige — in tegenstelling met wat betreft de verkoop van onroerende goederen — maar dat dit volgens alle waarschijnlijkheid te wijten is aan het feit, dat het roerend bezit ten tijde van het tot stand komen van het Burgerlijk Wetboek in verre na het belang niet verkregen had, dat het thans bezit;

Overwegende dat zekere roerende goederen thans een zeer grote waarde kunnen bezitten en dat de onderhavige zaak daarvan een treffend voorbeeld is;

Overwegende dat het in die omstandigheden uiterst gevaarlijk voorkomt aan te nemen dat het roerend bezit van een minderjarige niet op dezelfde wijze zou beschermd worden als het onroerend bezit;

Overwegende dat uit de artikelen 452 en 457 B. W. mag afgeleid worden, dat de wetgever niet gewild heeft, dat de voogd eigenmachtig zou beslissen betreffende de beschikking over goederen toebehorende aan de minderjarige;

Overwegende dat dienvolgens terecht de machtiging van de familieraad gevraagd werd en deze machtiging aan de Rechtbank dient voorgelegd te worden om gebeurlijk bekrachtigd te worden;

Overwegende dat deze bekrachtiging behoort te worden verleend, gezien de feitelijke omstandigheden der zaak;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Gehoord de heer E. Van Eeckhout, substituut-Procureur des Konings in zijn tegenstrijdig advies in de Nederlandse taal ter zitting van 1 December 1949;

Bekrachtigt de beraadslaging van de familieraad, gehouden onder voorzitterschap van de heer Vrederechter van het vierde kanton der stad Antwerpen, op 27 October 1949, wat betreft de vorm en inhoud.

NOOT : Aldus : De Page, II, nr 180; Kluyskens, VII, nr 729/7°. Deze auteurs schreven evenwel vóór het Cassatie-arrest van 6 Mei 1943.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE VEURNE

1e Kamer — 2 Februari 1950.

Voorzitter : M. Devos de Moldergem.
Rechters : M.M. Delaere en Valcke.
Advocaten : Mrs. Debra, Vandevelde-Wynant.

Koop en verkoop. — Verborgen gebrek van verkocht dier. — Wilsgebrek of verborgen gebrek. — Acties wegens verborgen gebreken.

De vordering tot vernietiging ener overeenkomst wegens wilsgebrek (art. 1117 B.W.) en die tot resolutio van een koopovereenkomst wegens verborgen gebreken, (art. 1644 B.W.) bestrijken twee onderscheiden terreinen.

Het koopvernietigend gebrek geeft aan de koper de keuze tussen de vordering tot vernietiging van de koop (actio redhibitoria) en de vordering tot vermindering van de koopprijs (actio quanti minoris).

Huyghe t/ De Keghel.

Gezien het vonnis, door de heer Vrederechter van het kanton Veurne de 4e December 1948 op tegenspraak tussen partijen gewezen;

Gezien het exploot van hoger beroep van 31 Januari 1949, geboekt, behelzende dagvaarding om voor deze rechtbank te verschijnen;

Gezien de overige stukken van het geding;

Gehoord partijen in haar wederzijdse middelen en besluiten;

Aangezien tijdig en regelmatig hoger beroep ingesteld werd tegen een vonnis, door de heer Vrederechter van het kanton Veurne de 4e December 1948 gewezen, waarbij appellant veroordeeld werd tot betaling van een som van 16.000 frank als vergoeding voor de schade door geïntimeerde geleden bij de aankoop van een stier, die naderhand door een verborgen gebrek bleek aangetast te zijn;

Aangezien geïntimeerde verklaart dat deze vergoeding slechts 13.952 frank bedraagt en niet 16.000 fr.;

1. *hoofdeis :*

Aangezien geïntimeerde betaling vorderde van bedoelde som op grond van een beweerd akkoord, tussen partijen aangegaan na vaststelling van het gebrek;

Aangezien deze overeenkomst door appellant betwist werd;

Dat de eerste rechter terecht het aanbod tot getuigenbewijs verworpen heeft op grond van artikel 1341 van het burgerlijk wetboek;

2. *bijkomende eis :*

Aangezien geïntimeerde gemelde som vorderde als zijnde de mindere waarde van de door hem gekochte stier;

Aangezien appellant opwerpt dat deze vordering niet ontvankelijk is, omdat zij geen ordening bevat, strekkende tot nietigverklaring of vernietiging;

Aangezien geïntimeerde antwoordt dat hij de nietigheid niet behoefde te vorderen, daar krachtens artikel 1644 van het burgerlijk wetboek hij het recht heeft de prijsvermindering te vorderen;

Aangezien appellant aanvoert dat artikel 1644 van het burgerlijk wetboek niet van toepassing is in zake verkoop van dieren en dat in dergelijke zaken slechts keuze bestaat tussen de wet van 25 Augustus 1885, gewijzigd door die van 3 Juli 1894, en artikel 1110 van het burgerlijk wetboek;

Aangezien appellant ten onrechte het arrest van het Hof van Verbreking van 23 November 1939 (Pas. 1939, I, 488) inroept;

Aangezien het Verbrekingshof een onderscheid maakt tussen enerzijds de koopvernietigende actie (action redhibitoire), dewelke strekt tot resolutie van de overeenkomst ofwel tot prijsvermindering (art. 1644 van het burgerlijk wetboek) en anderzijds der vordering gesteund op een wilsgebrek (artikel 1117 van het burgerlijk wetboek, waaronder de dwaling); dat volgens gemeld arrest beide vorderingen zich bewegen in een verschillend domein; dat het Hof — in strijd met het advies van de heer Procureur-Generaal — een vonnis van de rechtbank te Dendermonde te niet deed om reden dat deze rechtbank tegen de wet in beslist had dat in zake verkoop van dieren de vorderingen, gesteund op een wilsgebrek (bij voorbeeld de dwaling) bevat waren in de koopvernietigende actie voorzien in de wet van 25 Augustus 1885 (aangevuld op 3 Juli 1894);

Aangezien het alternatief bestaat niet tussen de wet van 1885 en artikel 1110 van het burgerlijk wetboek, maar wel tussen het inroepen van een koopvernietigend gebrek en het inroepen van een wilsgebrek;

Aangezien het koopvernietigend gebrek alsdan de keus geeft aan de koper tussen de vernietiging en de prijsvermindering (actio quanti minoris);

Aangezien partijen het eens zijn dat in casu het gemeen recht van toepassing is en niet de speciale wetgeving van 25 Augustus 1885, gewijzigd door die van 3 Juli 1894;

Dat de lintworm of « cystercose », zijnde het gebrek waarmede het dier aangetast was, niet vermeld is op de lijst, behorende bij de wet van 25 Augustus 1885;

Dat geïntimeerde op grond van het bestaan van dit verborgen gebrek de redhibitie kon vorderen en te dien einde een prijsvermindering mocht kiezen in plaats van de vernietiging;

Aangezien appellant artikel 1648 van het burgerlijk wetboek niet heeft ingeroepen en niet beweerd heeft dat geïntimeerde zou verzuimd hebben de vordering in te stellen binnen korte termijn;

Gelet op de artikelen 2, 24, 30, 34, 36, 37, 40, 41 en 68 van de wet van 15 Juni 1935;

Om deze redenen :

De Rechtbank, wijzend in burgerlijke zaken, in hoger beroep, op tegenspraak tussen partijen, en alle verdere of strijdige besluiten afwijzend als ongegrond,

Ontvangt het hoger beroep — en, erover beslissend, verklaart het ongegrond. Bekrachtigt het vonnis a quo, uitgenomen dat de toegekende som gebracht wordt op 13.952 frank.;

Veroordeelt beroeper tot de kosten van het hoger beroep.

NOOT : Men vergelijke Hof van Beroep te Brussel, 31 December 1949, J.T. 1950, 73.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TURNHOUT

1e Kamer — 22 Maart 1950.

Voorzitter : M. Schiltz.
Rechters : M.M. Kempeneer en Verhoeven.
Advocaten : Mrs. Van Hal en Diercxsens.

Verzekering. — Verval van de verplichting van de verzekeraar wegens « grove schuld » van de verzekerde. — Opzet niet vereist. — Feitelijke verzwaring van het risico. — Dronkenschap van autobestuurder. — Daaruit voortgesproten overtreding.

« Grove schuld » in de zin van art. 16 van de Wet op de Verzekeringen van 11 Juni 1874 veronderstelt niet een zeker opzet van de verzekerde; in casu is dat opzet niet van belang, doch wel de feitelijke verzwaring van het risico door de schuld van de verzekerde.

Niet de dronkenschap van de verzekerde-autobestuurder op zichzelf doet de verplichting van de verzekeraar tot schadeloosstelling vervallen, doch alleen het feit, dat de dronkenschap de bestuurder onbekwaam maakt op normale wijze zijn auto te besturen en aldus het risico voor ongevallen aanzienlijk verhoogt. Deze toestand levert een « grove schuld » op.

De bewering van de verzekerde, dat de rechtstreekse oorzaak van het ongeval gelegen is in het feit, dat hij de helft van de weg niet vrijgelaten heeft, hetgeen een door de verzekering gedekte overtreding zou uitmaken, kan hem niet baten, daar deze overtreding in bovenomschreven toestand van de autobestuurder haar oorsprong gevonden heeft.

Leysen t/ N.V. « De Vaderlandsche ».

Overwegende dat de vordering ertoe strekt verweerster te horen veroordelen, in haar hoedanigheid van verzekerende maatschappij van aanlegger, om aan deze te betalen : 1° de som van 80.169,96 fr., welke aanlegger heeft moeten uitgeven ten gevolge van een auto-ongeval, door hem veroorzaakt op 5 Augustus 1948; 2° de som van 30.000 fr. bij wijze van schadevergoeding wegens niet-naleving van haar contractuële verplichtingen;

Overwegende dat aanlegger, bij arrest van het Hof van Beroep te Brussel de dato 21 October 1949, dat kracht van gewijsde heeft bekomen, wegens voormeld ongeval veroordeeld werd uit hoofde van de zich vermengende betichtingen van a) toebrengen van onvrijwillige verwondingen; b) overtreding van het verkeersreglement en c) besturen van een voertuig zonder hiertoe in staat te zijn;

Overwegende dat verweerster, zich beroepende op artikel 16 der wet van 11 Juni 1874, de niet-verzekering van aanlegger, voor wat betreft het litigieuze ongeval inroept; dat zij betoogt dat het ongeval toe te schrijven is aan een grove fout van aanlegger, die

dienvolgens niet gerechtigd zou zijn de uitvoering der verzekeringsovereenkomst te vorderen : deze grove fout zou hierin bestaan dat aanlegger bij het veroorzaken van het ongeval ten gevolge van overdreven gebruik van alcoholische dranken niet in staat was zijn wagen te besturen en aldus het risico op aanzienlijke wijze heeft verzwaard;

Overwegende dat aanlegger vooreerst doet gelden dat het begrip « grove fout » een zeker opzet in zijnen hoofde veronderstelt, zodat zijn schuld met bedrog zou gelijkstaan, hetgeen, naar zijn mening, ter zake niet denkbaar is; dat deze thesis weliswaar door zekere rechtsspraak en rechtsleer wordt bijgetreden, doch niettemin in het huidig geval dient te worden verworpen, daar hier ter zake van overwegend belang is, niet het voornemen of opzet van aanlegger, doch wel de feitelijke verzwaring van het risico door de schuld van de verzekerde;

Overwegende dat aanlegger eveneens inroept dat hij niet veroordeeld werd wegens dronkenschap; dat, de overweging terzijde latende dat het Hof van Beroep zich niet over het al dan niet dronken zijn van aanlegger heeft uitgesproken, vermits deze betichting verjaard was, er dient te worden opgemerkt dat de dronkenschap van de autobestuurder niet op zich zelve zijn rechtsverval of niet-verzekering met zich brengt, doch wel deze dronkenschap in zoverre zij de bestuurder onbekwaam maakt op normale wijze zijn voertuig te besturen en aldus het risico voor ongevallen aanzienlijk vermeerdert; dat in huidig geval, waar bij rechterlijke uitspraak die kracht van gewijsde bezit, onherroepelijk vaststaat dat aanlegger bij het veroorzaken van het ongeval niet in staat was zijn voertuig te besturen, deze toestand de grove fout uitmaakt welke verweerster gerechtigd is in te roepen;

Overwegende tenslotte dat aanlegger betoogt dat de rechtstreekse oorzaak van het ongeval te vinden is in het feit dat hij de helft van de weg niet vrijgelaten heeft, hetgeen een door de verzekering gedekte overtreding zou uitmaken; dat deze opwerping ter zake zonder belang is, vermits deze overtreding juist haar oorsprong heeft gevonden in de toestand van de autobestuurder, die niet in de vereiste voorwaarden verkeerde om op degelijke wijze zijn voertuig te besturen; dat zulks onbetwistbaar blijkt uit bovenaangehaald definitief arrest, dat bevestigd heeft dat al de ten laste van aanlegger gelegde feiten slechts een en dezelfde strafbare daad uitmaken;

Overwegende dat uit het voorgaande ten overvloede blijkt dat verweerster terecht de niet-verzekering van aanlegger heeft opgeworpen; dat zij derhalve niet gehouden is voor de gevolgen van het ongeval in te staan en vanzelfsprekend hiervoor geen schadevergoeding aan aanlegger verschuldigd is;

Om deze beweegredenen :

En de rechtspleging geschied zijnde naar eis van de artikelen 2, 34, 36, 37, 41 der wet van 15 Juni 1935;

De Rechtbank zetelende in koophandelszaken, rechtdoende op tegenspraak, alle andere besluiten verwerpende, ontvangt de eis, verwerpt hem als zijnde ongegrond;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten van het geding.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

1e Kamer. — 19 Januari 1950.

Voorzitter : M. de Necker.
Rechters : M.M. Kerkhove en Dhanens.
Advocaten : Mrs. Vandermeersch en Gits.

Verloving. — Verbreking. — Schadevergoedingsplicht niet « ex contractu » doch « ex delicto ». — Stoffelijke en zedelijke schade.

De verloving is geen contract, zodat de verbreking daarvan niet verplicht tot schadevergoeding « ex contractu ». Deze verbreking kan echter wel een verplichting tot schadevergoeding doen ontstaan «ex delicto», wanneer zij gepaard gaat met zodanige omstandigheden, dat zij een «foutief» (onrechtmatig) karakter heeft, bvb. wanneer zij — zoals in casu — op ruwe en overhaaste wijze is geschied.

Door de verbreking van de trouwbelofte is stoffelijke schade ontstaan, nl. door de uitgaven met het oog op de bruiloft gedaan; deze schade moet echter worden beperkt door gebruikmaking of tegeldemaking van het gekochte. Ook moeten de geschenken teruggegeven of vergoed worden.

Ook de zedelijke schade, zijnde de krenking van de goede naam van het verloofde meisje en van haar familie, moet worden vergoed; daarbij moet echter rekening worden gehouden met het feit, dat de reputatie van het meisje reeds vroeger aangetast was.

Haerens t/ Hespeel.

Overwegende dat partij Haerens hoger beroep instelt tegen een vonnis, gewezen door de Rechtbank van Vrede van het kanton Izegem en waarbij appellant veroordeeld werd tot betaling aan geïntimeerde van de som van 5.000 fr., als schadeloosstelling wegens foutieve verbreking van zijn verloving met geïntimeerde's dochter Lia;

Overwegende dat het hoger beroep regelmatig is in de vorm en uitgifte van het bestreden vonnis overgelegd wordt;

I. *In rechte :*

Overwegende dat het gebruikelijk recht en het oud recht de verloving als een overeenkomst aanzagen, waaruit een « obligatio faciendi » tot stand kwam;

Dat het canoniek of kerkelijk recht, ten minste tot aan het Concilie van Trente, hetzelfde stelsel huldigde en de « sponsalia per verba de futuro » ook een wederkerige verbintenis deden ontstaan;

Overwegende dat het niet-naleven dezer verbintenis aanleiding gaf tot contractbreuk en tot eventuele schadevergoeding op grond van een contractuele fout;

Overwegende dat het burgerlijk wetboek geen melding van de verloving als contract maakt;

Dat echter hieruit alleen niet zou mogen afgeleid worden dat er afgeweken werd van de traditionele leer;

Overwegende dat deze nochtans indruist tegen het principe van het vrij consensus of toestemming der partijen tot het huwelijk en dat, tot op het ogenblik zelf van het huwelijk, om reden der gewichtigheid dezer daad (De Page : Dr. Civ. T. I, bl. 514; Planiol : Dr. Civ. T. I, bl. 274; Josserand : Dr. Civ. T. I, bl. 416; Colin et Capitant : Dr. Civ. T. I, bl. 130; R. P. D. B., T. VII, v° mariage, bl. 827; Baudry-Lacantinerie : Dr. Civ. T. I, bl. 319);

Dat inderdaad, indien het voltrekken van het huwelijk maar de uitvoering ener vooraf aangegane verbintenis zijn zou, de wilstoestemming der partijen niet meer totaal vrij en onafhankelijk zijn zou, daar het weigeren om te huwen een contractbreuk zou opleveren;

Dat daarom ook de verloving of belofte om te huwen geen burgerlijke verbintenis doet ontstaan en niet bindend is, maar dat eruit een natuurlijke verplichting spruit;

Overwegende dat dan ook de verbreking der belofte om te huwen geen aanleiding geven kan tot schadevergoeding « ex contractu »; (Ber. Luik : 7 Nov. 1912; Pas. 1913, II, bl. 9);

Overwegende dat deze verbreking van huwelijksbelofte wel aanleiding geven kan tot schadevergoeding « ex delicto », wanneer deze verbreking gepaard gaat met zekere uitwendige omstandigheden, onafhankelijk van de belofte zelf, en het karakter ener fout heeft (De Page : Dr. Civ. T. I, bl. 516; Planiol : Dr. Civ. T. I, bl. 247; Giraud : Des promesses de mariage, Revue critique 1888; Saleilles Théorie de l'oblig. bl. 375, nota 2; Josserand : Dr. Civ. bl. 417; Colin & Capitant, bl. 130; Esmein : Le fondement de la responsabilité contractuelle rapprochée de la responsabilité delictuelle : Rev. Trim., Dr. Civ. 1933, bl. 627; Ber. Luik : 22-7-1925; Pas. 1925, II, bl. 217; Ber. Gent : 18-7-1906, Pas. 1908, bl. 80, II; Ber. Gent : 3-5-1917, II, bl. 234);

Overwegende dat geïntimeerde aan appellant zulke fout verwijt, welke schadeberokkend geweest is;

Overwegende dat het blijkt uit de bundel dat de verbreking der verloving op ruwe en haastige wijze gedaan werd;

Dat immers volgende feiten vaststaan, en ook niet worden ontkend :

1° de huwelijksaankondigingen hadden plaats op 19 September 1948 en het huwelijk was bepaald op 6 Oktober 1948.

2° In September 1948 waren beide partijen samen bij Clement geweest, koster te Izegem, om een plechtige huwelijksmis te bestellen, tegen de prijs van 640 fr.

3° Enige dagen voor die, waarop het huwelijk was bepaald, is appellant alleen bij Clement teruggekeerd, dewelke niet tehuis was, en deelde aan de vrouw of schoonzuster van Clement mede « dat het huwelijk niet doorging om wettige redenen » en bestelde de huwelijksmis af.

4° Enige dagen voor die, waarop het huwelijk was bepaald, heeft appellant, zonder overleg met zijn verloofde of afspraak van de families, of enige voorafgaande verwittiging, het huwelijk afgezegd op het stadhuis en in de kerk, en de bestelling der ringen bij de juwelier herroepen.

Overwegende dat deze omstandigheden « per se » geen fout zouden opleveren indien de reden van de verbreking der huwelijksbelofte maar onverwachts en in de laatste dagen tot stand of ter kennis van appellante ware gekomen;

Overwegende dat dit echter het geval niet is;

Overwegende inderdaad dat appellant tijdens een ondervraging door de rechter Dhanens, dd. Voorzitter, op 2 April 1949 verklaard heeft, dat hij in het begin der maand Augustus beloofd had aan de moeder van Lia Hespeel met deze te huwen, en zes dagen vóór 7 Oktober 1948, dag vastgesteld voor het huwelijk, afgebroken had, omdat hij vernomen had dat zijn verloofde zich zou slecht gedragen hebben, o.a. met Jozef Dhont en Valeer Rousseau;

Maar dat hij er bij voegt dat Lia Hespeel hem in Juni op de hoogte gebracht had van haar staat van zwangerschap, en niettegenstaande dit met haar in betrekking bleef, alhoewel hij alle vleselijke omgang met haar betwist;

Dat hij in dit stuk geen andere reden inroept voor de verbreking der huwelijksbelofte;

Overwegende dat blijkt uit de bundel dat appellant op de hoogte was der diefstallen van zijn verloofde tot het nemen van schikkingen voor het huwelijk, en zelf begin September bezoek bracht aan een der benadeelden, Julia Seynhaeve, om de zaak goed te praten;

Overwegende dat uit dezelfde gegevens blijkt dat de geruchten betreffende het vermoedelijke vaderschap van Rousseau eerst werden verspreid na het afbreken van het huwelijk en het vertrek van Rousseau naar Argentinië in Oktober 1948;

Overwegende dat appellant op lichtzinnige wijze gehandeld heeft en afgebroken heeft in voorwaarden van haast en onbeschoftheid, welke een fout opleveren;

Overwegende dat deze fout schadeberokkend geweest is;

Overwegende dat hieruit materiële schade is ontstaan;

Overwegende nochtans dat al de gedane uitgaven als geen verlies moeten worden aangezien; dat bruids- en gelegenheidsklederen, mits aanpassing en wijzigingen, nog kunnen worden gebruikt; dat de eetwaren voor het bruiloftsmaal konden worden ofwel gebruikt ofwel door verkopers aan de clientèle worden verkocht des te meer dat de moderne ijskasten een nog al langdurige bewaring toelaten;

Overwegende dat de uitgaven voor geschenken mogen gerecupereerd worden in zover deze niet worden teruggegeven;

Overwegende dat de eerste rechter op redelijke wijze de stoffelijke schade geraamd heeft op 1.000 + 1.300 + 435 = 2.735 fr.;

Overwegende dat uit de fout ook zedelijke schade is ontstaan, zijnde het krenken der faam en reputatie van de verloofde en van haar familie;

Overwegende dat deze echter op ver na niet onbevlekt was; dat immers blijkt uit de bundel dat de verloofde lichtzinnig was en het van algemene bekendheid was dat zij diefstallen had gepleegd;

Maar dat het ook blijkbaar hierom is dat geïntimeerde de zedelijke schade op een laag peil heeft begroot;

Dat de som, uit dien hoofde door de eerste rechter toegekend, ook mag worden behouden;

Om deze redenen :

De Rechtbank, wijzende in hoger beroep :

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch ongegrond;

Bekrachtigt het bestreden vonnis;

Verwijst appellant in de kosten van beide aanleggen.

NOOT : Het Nederlands Burgerlijk Wetboek bevat een bijzondere bepaling omtrent de gevolgen van de verbreking van trouwbeloften, nl. art. 113, luidend als volgt :

« Trouwbeloften geven geene regtsvordering tot het aangaan des huwelijks, noch tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, uit hoofde der niet-vervulling van de beloften; alle bedingen tot schadeloosstelling te dezer zake zijn nietig.

Wanneer echter de aangifte des huwelijks bij den ambtenaar van den Burgerlijken stand van afkon-

diging gevolgd is, kan zulks grond opleveren tot het vorderen van vergoeding van kosten, schaden en interessen uit hoofde der werkelijke verliezen, welke de eene partij door de weigering der andere in hare goederen mogt hebben geleden, zonder dat daarbij eenige winstderving zal kunnen in aanmerking komen.

Deze rechtsvordering verjaart door verloop van achttien maanden, te rekenen van de huwelijks-afkondiging. »

Men zie over dit onderwerp Scholten, Personenrecht, 8e druk, blz. 44-46, die ook een historisch overzicht geeft en kort de wetgeving en rechtspraak in andere landen behandelt.

Voor België : W. Delva, Het verbreken van de verloving, R. W. 1946-47, 897 e.v.; De Page I, nrs 568-575, wiens in nr 572 uiteengezette mening door bovenstaand vonnis is aanvaard.

Voor Frankrijk : Planiol-Ripert, Traité Elémentaire, I, nrs 874-883.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

10 Maart 1950.

Voorzitter : M. Stellfeld.
Rechters : MM. Van Camp en Wildiers.
Advocaten : Mrs. Spillemaekers en Van der Straten loco Van Oekel.

Verloving. — Verbreking. — Schadevergoedingsplicht?

Trouwbeloften zijn rechtens niet bindend. Een verplichting tot schadevergoeding wegens verbreking van trouwbeloften, bestaat alleen, indien deze verbreking in zodanige omstandigheden is geschied, dat zij een quasi-delict oplevert.

D. B. t./ J. M.

Aangezien aanleggers schadevergoeding vorderen wegens verbreking van huwelijksbelofte op laakbare en kwetsende wijze, bestaande uit fr. 39.147,25 aan uitgaven, gedaan met het oog op het voorgenomen huwelijk, en fr. 20.000, wegens morele schade;

Aangezien verweerder opwerpt dat slechts foutieve verbreking aanleiding kan geven tot schadevergoeding, dat hij in casu geen fout heeft begaan en de verloving verbrak om gegronde redenen;

Aangezien verweerder bovendien een tegeneis instelt, strekkende tot het terugvorderen van nader bepaalde voorwerpen en tot veroordeling tot 6.000 fr. schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding.

HOOFDEIS :

Aangezien onder het stelsel van het Burgerlijk Wetboek de huwelijksbelofte geen enkele bindende kracht heeft en van rechtswege nietig is, daar men de absolute vrijheid van het aangaan van het huwelijk heeft willen verzekeren; dat hieruit volgt dat de verbreking hiervan zelfs eenzijdig toegelaten is (Rep. Prat. D. Belge V° Mariage nrs. 13-14);

Aangezien de wetgever door het ontzeggen van bindende waarde aan de huwelijksbelofte huwelijken van slecht bij elkaar passende echtgenoten heeft willen voorkomen, alsmede de berekeningen van hen, die in de huwelijksbelofte een middel tot het afpersen van een toestemming zouden trachten te vinden (De Page t. I nr. 570);

Aangezien evenwel de rechtspraak en rechtsleer eensgezind zijn om te oordelen dat, wanneer deze verbreking een fout uitmaakt, die een delict of quasi-delict vormt, zij aanleiding kan geven tot schadevergoeding, zo bv. wanneer zij gebeurt met de bedoeling om te schaden, wanneer zij lichtzinnig uitgelokt wordt, wanneer zij gebeurt in afkeurenswaardige of abnormale omstandigheden, de openbaarheid van de breuk in kwetsende of schadelijke voorwaarden, wanneer degene die de belofte breekt, wetende dat hij deze houding ging aannemen, al de toebereidselen tot het huwelijk heeft laten maken (de Page, id. nr. 572).

Aangezien door aanlegger niet betwist wordt dat er een meningsverschil bestond tussen de ouders van 1ste aanlegster en de ouders van verweerder; dat aanleggers aandrongen omdat verweerder zijn loon zou behouden hebben, in stede van het aan zijn ouders af te geven, dat zelfs verweerder reeds zijn wettelijke woonplaats te Boom had gekozen, dat derhalve hieruit blijkt dat aanleggers de noodzakelijkheid der volledige vrijheid van beslissing inzake huwelijk uit het oog verloren;

Aangezien, in strijd met de bewering van aanlegger, dat nooit een reden tot verbreking zou aangegeven geweest zijn, blijkt uit de aangetekende brief van 27-2-48, waarin verweerder zijn besluit tot verbreking mededeelt, dat zij gebeurt « om omstandigheden en feiten die zich Zondag l.l. hebben voorgedaan » en verder dat verweerder schrijft « dat wij later met elkander niet gelukkig zullen zijn en het is beter dat ik het nu zeg dan dat wij het later moeten ondervinden;

Aangezien uit het antwoord van 1ste aanlegster van 29-2-48 ten genoege van recht blijkt dat de breuk gebeurde om feiten, die zich Zondag te voren voordeden, en ter gelegenheid van dewelke zij voor verweerder een houding zou aangenomen hebben die hem deden inzien dat een goede verstandhouding in een eventueel huwelijk onmogelijk zou geweest zijn; dat zij namelijk schrijft « ik wil U m'n verontschuldigingen aanbieden voor het voorval van Zondag l.l. ik heb te hard geweest tegenover U ».

Aangezien uit hetzelfde schrijven schijnt te blijken dat de ouders van 1ste aanlegster mede oorzaak van de breuk zouden geweest zijn, vermits men er leest : « ook vader en moeder zeggen als U wilt terugkomen dat U nog altijd welkom zijt, ons vader en moeder vragen ook als ze iets teveel gezegd hebben Zondag dat ze U dat wel willen bekennen »;

Aangezien derhalve kan aangenomen worden dat verweerder tengevolge van gebeurtenissen, niet door hem uitgelokt, heeft ingezien dat een goede verstandhouding in een eventueel huwelijk onmogelijk zou geweest zijn, en hij onmiddellijk de verloving heeft verbroken; dat het niet voorkomt dat hij deze beslissing lichtzinnig trof; dat hij zijn verloofde zonder reden in de onwetendheid hiervan zou gelaten hebben of zou bezield geweest zijn met de bedoeling om te schaden; dat de vraag derhalve ongegrond voorkomt;

Aangezien trouwens blijkt uit de in het geding gebrachte briefwisseling dat, nadat aanleggers op 6-4-48 verweerder bij aangetekend schrijven tot schadevergoeding hadden gesommeerd, de rechtsvordering slechts werd ingesteld op 1-12-49, terwijl zij op de hoogte waren van een mogelijke nieuwe verloving van verweerder;

(Het overige zonder belang).

NOOT : Zie in dit nummer vonnis der Rechtbank te Kortrijk d.d. 19 Januari 1950 met noot.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

4e Kamer — 28 April 1949.

Voorzitter : M. Struye.
O. M. : M. Van Hauwaert.

Bevoegdheid van de vrederechter. — Vordering tot intrekking ener uitkering tot levensonderhoud.

De vordering tot intrekking van een uitkering tot levensonderhoud, ook al is die uitkering toegekend bij vonnis der rechtbank, behoort krachtens de wet van 20 Maart 1948 tot de bevoegdheid van de vrederechter indien het bedrag der uitkering niet hoger is dan 10.000 frs. per jaar.

Piscador t/ Reynvoet.

Overwegende dat eiser zijn moeder voor de rechtbank gedaagd heeft om het onderhoudspensioen, vastgesteld door het vonnis d.d. 29 April 1948 van deze Rechtbank en kamer, te horen intrekken;

Overwegende dat verweerder in limine litis de onbevoegdheid van de Rechtbank opwerpt, daar eiser slechts veroordeeld werd om maandelijks 500 frank aan zijn moeder te betalen, d.i. 6000 frank per jaar;

Overwegende dat krachtens te Wet van 20 Maart 1948 de Vrederechters kennis nemen in eerste aanleg van de vorderingen tot toekenning, verhoging, vermindering of intrekking van uitkering tot levensonderhoud, gegrond op de artikelen 205, 206, 207 en 212 B. W., wanneer het bedrag de 10.000 frank in het jaar niet te boven gaat; dat zulks hier ontegensprekelijk het geval is, gezien het gaat over een aanvraag tot afschaffing van een pensioen van 6000 fr. per jaar;

Overwegende dat weliswaar het onderhoudsgeld, waarvan de afschaffing gevraagd wordt, toegekend werd door een vonnis van deze rechtbank en kamer, maar dat een aanvraag tot afschaffing als een nieuwe eis dient te worden beschouwd, die onder de bevoegdheid valt van de heer Vrederechter en dit niettegenstaande het feit, dat het vonnis dat een onderhoudsgeld toekende, door de rechtbank van eerste aanleg uitgesproken is;

Overwegende dat deze eis als een nieuw geding dient aangezien te worden en aldus ontegensprekelijk aan de voorwaarden van art. 2 bis van de Wet van 25 Maart 1876 en het K. B. nr 63 van 133 Januari 1935 art. 2 onderworpen is; Dat de bevoegdheid geregeld wordt volgens het bedrag van de verschuldigde verplichting (Zie rep. Pr. Dr. Belge V° aliments nr 212; Vred. Tienen, 31-3-1914, J. J. P., bl. 333; Vred. Quevaucamps, 29-6-1914, J.J.P. 1915, bl. 69; Vred. Schaarbeek, 12-8-1916, J.J.P. 1917, bl. 221; Rechtb. Charleroi, 3-3-1886, P. 1886, III, 371);

Overwegende dat de rechtbank aldus onbevoegd is, gezien de eis er toe strekt de afschaffing te vragen van een onderhoudsgeld van 6000 frank per jaar;

Om deze redenen,

de Rechtbank, gelet op de artikelen 2, 37 en 41 der Wet van 15 Juni 1935; gehoord de heer Van Hauwaert, Substituut-Procureur des Konings in zijn strijdig advies, alle andere en strijdige besluiten van de hand wijzende, rechtdoende op tegenspraak;

Verklaart zich onbevoegd ratione summae;
Verwijst de eiser tot de kosten.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE LEUVEN

26 November 1949.

Voorzitter : R. Peeters.
Rechters : MM. G. Versele en A. Raport (bijg. adv.).
Advocaten : Mrs. E. Heuninckx en A. Tant.

1. **Taalgebruik in gerechtszaken. — De aan de advocaat verleende volmacht moet op straf van nietigheid in dezelfde taal gesteld worden als die der procedure. — Nietigheid moet ambtshalve worden uitgesproken.**
2. **Verjaring. — Wanbedrijf tot overtreding gemaakt krachtens art. 85 W.v.S. en onderworpen aan bevoegdheid van politierechter. — Verjaring van het recht tot strafvordering in zes maanden.**

1. *De door partij aan haar advocaat verleende volmacht tot het instellen van hoger beroep moet gesteld worden in de taal van de procedure. Ofschoon de volmacht op zichzelf een buitengerechtelijke akte is, maakt zij deel uit van de procedure indien zij in rechte voorgelegd wordt ten bewijze dat de houder der volmacht deze hoedanigheid werkelijk bezit voor de daarin vermelde doeleinden.*

   De nietigheid wegens niet-inachtneming van de bepalingen der wet op het gebruik der talen in gerechtszaken moet ambtshalve door de rechtbank worden uitgesproken.

   Een later in de voorgeschreven taal opgemaakte volmacht kan niet met terugwerkende kracht de nietigheid dekken, die de voorafgaande procedure aantast.
2. *Ofschoon het feit, dat iemand zijn motorrijtuig niet voorzien heeft van een bewijs van schouwing in beginsel strafbaar is gesteld met correctionele straffen, verjaart het recht tot strafvordering in zes maanden, indien het feit ingevolge toepassing van art. 85 W.v.S. en van art. 11 van het K.B. van 5 Maart 1936 onder politiestraffen valt.*

O.M., N.V. La Persévérance en A. Lowette, b.p. t/ O. Delhaye, L. Van der Meeren.

I) Over de hoger beroepen, ingesteld door eerste en derde gedaagde en door de b.p. N.V. « La Persévérance »;

Overwegende dat de hoger beroepen van eerste en derde gedaagde en van de burgerlijk verantwoordelijke partij N.V. La Persévérance ingesteld werden door Mr. Heuninckx, advocaat te Tienen, volmachthouder;

dat uit de bescheiden van de bundel blijkt dat deze volmachten opgesteld werden op 28 Maart 1949 en in de Franse taal, dit in strijd met de voorschriften van artikelen 2 en 14 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Overwegende dat, indien de volmacht op zichzelve een buitengerechtelijke akte is, zij echter, wanneer zij in rechte voorgelegd wordt om als bewijs te gelden dat de volmachthouder deze hoedanigheid werkelijk bezit voor de daarin vermelde doeleinden, deel uitmaakt van de rechtspleging en dienvolgens krachtens voormelde artikelen van de taalwet in het Nederlands dient te worden opgesteld (Krijgshof Luik 9 September 1948, R.W. 1948-1949, kol. 491);

dat deze verplichting op straf van nietigheid voorgeschreven wordt en dat deze nietigheid ambtshalve door de rechtbank moet worden uitgesproken (art. 40 der voormelde wet op het taalgebruik);

dat deze hoger beroepen dan ook niet ontvankelijk zijn;

dat weliswaar Mr. Heuninckx, advocaat, thans houder is van de in de Nederlandse taal gestelde en door de eerste en derde gedaagden en door de burgerlijke partij N.V. « La Perséverance » verleende bijzondere volmachten, maar dat deze volmachten slechts op 19 October 1949 werden opgemaakt en uitsluitend om te dienen in hoger beroep;

dat zij niet met terugwerkende kracht de nietigheid kunnen dekken, die de voorgaande rechtspleging aantast;

De rechtbank verwerpt de hoger beroepen van eerste en derde gedaagden en van de burgerlijke partij N.V. « La Perséverance ».

II) Over de hoger beroepen, ingesteld door de tweede en vierde gedaagden en door de burgerlijke partij Lowette.

Aangezien de hoger beroepen van tweede en vierde gedaagde en van de burgerlijke partij Lowette regelmatig zijn;

de rechtbank ontvangt ze en er over beslissende :

Op strafgebied.

Overwegende dat de tweede gedaagde... (zonder belang).

Dat, wat betreft de veroordeling van tweede gedaagde, om zijn wagen niet voorzien te hebben van een bewijs van schouwing, dit feit verjaard is; dat weliswaar dit feit, dat onder toepassing valt van art. 93 van het Alg. Regl. van 22 Mei 1947, art. 5, Min. Besl. 10 Augustus 1947 - art. 3 Besl. Regent van 24 Februari 1947, met corr. straffen beteugeld wordt; dat echter art. 85 S.W. van toepassing is en dat het behoort tot de bevoegdheid van de politierechtbank krachtens art. 11 K.B. 5 Maart 1936 ;

dat echter bij gebrek aan hoger beroep vanwege het O.M., de deswege door de eerste rechter opgelegde straf niet kan verzwaard worden en slechts een geldboete van ten hoogste 10 fr. zou kunnen toegepast worden;

dat de laatste stuitingsakte der verjaring de openbare actie binnen de zes eerste maanden te rekenen vanaf de datum van bedoeld feit, zijnde het procesverbaal van onderzoek terechtzitting, dagtekent van 4 Mei 1949 en er meer dan zes maanden verlopen zijn tussen voormelde datum en heden...

VREDEGERECHT TE ROESELARE

10 Februari 1950.

Rechter : M. Verbeke.
Advocaten : Mrs. E. Van Dessel loco W. De Nolf.

Arbeidsongeval. — Niet-toepasselijkheid van art. 2 lid 5 samengeordende wetten op de Arbeidsongevallen. — Volstrekt noodzakelijke bijstand.

Art. 2, lid 5 van de samengeordende wetten op de arbeidsongevallen hetwelk bepaalt, dat voor de zwaargekwetsten, wier toestand volstrekt de geregelde hulp van een andere persoon vergt de rechter de jaarlijkse uitkering op een voet van meer dan de twee derden van het loon mag brengen, die echter de 80 % niet mag overschrijden, vindt naar de bedoeling van de wetgever slechts toepassing zo de bijzondere zorgen, die het slachtoffer vergt zo regelmatig en zo uitgebreid zijn, dat de geregelde aanwezigheid van een tweede persoon onontbeerlijk is, derwijze dat deze laatste om reden der verzorging en bijstand, zelf hierdoor een deel van zijn inkomen derft.

Assurantie Boerenbond t/ B. Dewanckel.

Gelet op het tussenvonnis, door deze rechtbank uitgesproken op 1 Juli 1949, en waarbij als deskundige aangesteld werd de heer De Zitter, geneesheer te Kortrijk;

Gelet op het deskundig verslag, neergelegd ter griffie op 21 November 1949 ;

Gelet op de hieraangehechte besluiten, voor eiseres nedergelegd en bekleed met een fiscale zegel groot 20 frank, wettelijk vernietigd;

Aangezien partijen zich akkoord verklaren met de besluiten van de deskundige, voor zover zij de consolidatiedatum vastleggen op 1 November 1949 en de graad van blijvende gedeeltelijke werkonbekwaamheid stellen op 80 %;

Aangezien echter verweerster toepassing vordert van art. 2 lid 5 van de samengeordende wetten op de arbeidsongevallen, naar luid van hetwelk de zwaar gekwetsten, wier toestand op een volstrekt noodzakelijke wijze en gewoonlijk de bijstand van een ander persoon vereist, een jaarlijkse uitkering kunnen bekomen op een voet van meer dan de twee derden;

Aangezien deze uitzonderlijke grondslag naar de bedoeling van de wetgever slechts gewettigd is, indien de bijzondere zorgen, die het slachtoffer vereist, zo regelmatig en uitgebreid zijn dat de geregelde aanwezigheid van een tweede persoon onontbeerlijk is, derwijze dat deze laatste om reden der verzorging en bijstand zelf een deel van zijn inkomen derft;

Aangezien dit het geval niet is voor verweerster;

Aangezien daar waar de deskundige opmerkt dat de toestand van verweerster haar in grote mate afhankelijk stelt van hare omgeving, dit enkel als element bedoeld is om de persoonlijke onbekwaamheid tot werken en tot het verdienen van haar bestaan te staven, doch dat geenszins daardoor uitgemaakt wordt dat gewoonlijk de bijstand van een andere persoon noodzakelijk vereist wordt;

Aangezien trouwens verweerster zelf enkel aanvoert, dat zij dient geholpen te worden bij het aan- en uitkleden en bij het klaarmaken van het eten; dat deze hulp niet de geregelde bijstand uitmaakt naar eis van de Wet;

Aangezien geen toepassing dient te worden gedaan van art. 2 alinea 5 van de samengeordende wetten op de arbeidsongevallen.

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzend, zegt voor recht voor wat betreft het arbeidsongeval, waarvan verweerster het slachtoffer geworden is, dat de duur van de volledige werkonbekwaamheid loopt van 17 December 1946 tot 1 November 1949 en dat door eiseres aan verweerster de vergoedingen volgens de bepalingen van de Wet op de arbeidsongevallen zullen uitbetaald worden op grond van een basisloon, groot 49.148 frank en berekend volgens een bestendige gedeeltelijke werkonbebwaamheid van 80 %; zegt voor recht dat er geen aanleiding bestaat om art. 2 lid 5 van de Wet op de arbeidsongevallen toe te passen op onderhavig geval; legt alle gerechtelijke onkosten, ook die van het deskundig verslag ten laste van eiseres; onverminderd de kosten van registratie, aflevering en betekening van dit vonnis;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar, niettegenstaande hoger beroep en zonder borgstelling;

VREDEGERECHT TE VILVOORDE

9 Februari 1950.

Rechter : M. Vliebergh.
Advocaten : Mrs. Vandervondelen en Cortois.

Buitengewoon huurrecht. — Intrekking van de wettelijke huurverlenging ten aanzien van een huis waarin handel wordt gedreven.

Krachtens het laatste lid van art. 43, Huishuurwet kan de huurverlenging ten aanzien van een huis, waarin een café wordt gedreven, worden ingetrokken, wanneer de huurder — in casu een brouwerij — over een ander perceel beschikt, dat voldoende is voor de uitoefening van zijn handelsbedrijf.

De Messemaecker t/ Brasserie de la Chasse Royale, Van Mol en Steenackers.

Overwegende dat aanlegger heeft gedagvaard ten einde de beschikking te bekomen van het huis, hem toebehorende en gelegen alhier te Vilvoorde, Grote Markt;

Overwegende dat bedoeld huis in verhuring gegeven werd aan eerste verweerster de 31 Juli 1941 voor een tijd van drie maanden, voort te zetten bij stilzwijgende vernieuwing; dat aanlegger, ook eigenaar zijnde van het handelsfonds, dit ook in de verhuring begrepen was; dat reeds in 1946 aanlegger de huur opzegde en een einde aan de verhuring wilde stellen, doch dat eerste verweerster meende de huurverlenging te mogen inroepen en in feite het handelshuis liet bewonen door een onderhuurder, zijnde de tweede verweerster;

Overwegende dat tegenover de vraag tot verhuizing eerste verweerster doet opmerken, dat artikel 43 van de huishuurwet haar beschermt, daar zij in het huis een handel uitoefent; dat dienaangaande dient te worden opgemerkt, dat de bepaling van artikel 43 ten doel heeft te beletten dat handelaars zouden kunnen verplicht worden te verhuizen, vooraleer de wet op de bescherming van het handelsfonds zou bestaan; dat daarom bedoeld artikel 43, dat enkel een tijdelijk karakter droeg (de wet van 31 Juli 1947 stelde als laatste termijn 1 Juli 1948) steeds hernieuwd werd, omdat de wet op de bescherming van het handelsfonds nog niet tot stand gekomen was;

Overwegende dat in het huidig geschil eerste verweerster onder dit opzicht niet moet beschermd worden, daar het handelsfonds, gelegen in het verhuurde goed, de eigendom is van aanlegger, maar anderzijds zijn de bewoordingen van artikel 43 te gebiedend om te kunnen zeggen dat een onderscheid zou kunnen gemaakt worden;

Overwegende dat nochtans bedoeld artikel 43 bij de laatste termijn van toepassing een wijziging heeft ondergaan, die toelaat aan de eigenaar in zekere omstandigheden de intrekking van de huurverlenging te vragen; dat inderdaad de laatste alinea voorziet dat verlenging kan ingetrokken worden ten aanzien van elke huurder, die een onroerend goed bezit dat hij kan betrekken en hetwelk voldoende is voor zijn behoeften;

Overwegende dat eerste verweerster, zoals vele brouwerijen, de verhuring van het huis, gelegen Grote Markt, heeft aangegaan met de bedoeling het voort te verhuren en te laten uitbaten voor de verkoop van bieren, afkomstig van hare brouwerij; dat eerste verweerster zelfs te Vilvoorde nog meerdere zulkdanige huringen en verhuringen gedaan heeft en dus in werkelijkheid hare werkzaamheden kan voortzetten zonder het huis gelegen Grote Markt;

Overwegende dat ten slotte nog dient te worden aangestipt dat, indien aanlegger de intrekking van de huurverlenging vraagt, dit niet geschiedt uit kwaadwilligheid, maar wel omdat hij het huis nodig heeft om aan zijn zoon, die gaat trouwen, toe te laten een zaak op te richten;

Overwegende dat tweede verweerster sinds ons vonnis van 13 October 1949 niet meer van de huurverlenging geniet;

Om deze redenen :

Gelet op de artikelen 3, 34, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

Alle andere besluiten verwerpende, beslissende op tegenspraak,

Onttrekken aan eerste verweerster, de N.V. Brasserie Chasse Royale, de huurverlenging ten gevolge van dewelke zij het huis, gelegen Grote Markt, n° 7 A, Vilvoorde in gebruik heeft...

Verklaren het vonnis gemeen aan tweede verweerster;

Veroordelen eerste verweerster tot de onkosten.

HULDE AAN PROF. E. VAN DIEVOET

Op Zondag 30 April j.l. werd er een grootse hulde gebracht aan Prof. E. Van Dievoet, ter gelegenheid van zijn 30-jarig professoraat aan de Universiteit te Leuven.

In de Universiteitshalle waren zeer talrijke hoogwaardigheidsbeklederS, geleerden en vrienden van de jubilaris aanwezig. Wij bemerkten o.a. Mgr Van Waeyenbergh, rector magnificus der Leuvense Universiteit; de heer Frans Van Cauwelaert, voorzitter van de Kamer; de heer De Vleeschauwer, Minister van Binnenlandse Zaken; de heer Welter, procureur-generaal van het Groot-Hertogdom Luxemburg; de heren Baugniet en Janssens, respectievelijk rectors der Universiteiten van Brussel en Nijmegen; de heren Simon en Dor, respectievelijk dekens der rechtsfaculteiten van Gent en van Luik; de heer Suetens, voorzitter van de Raad van State, en zovele anderen.

Het was Prof. Collin die in zijn hoedanigheid van voorzitter van het inrichtend comité de openingsrede uitsprak, waarin hij de bijzondere verdiensten van Prof. Van Dievoet als hoogleraar, als geleerde en als Vlaamsgezinde onderlijnde en waarin hij tevens aankondigde dat de inschrijving tot het stichten van een Van Dievoet-prijs een bedrag van meer 500.000 fr. had opgebracht. Deze inschrijving zal het mogelijk maken om de vijf jaar twee Van Dievoet-prijzen, elk van 50.000 fr., toe te kennen aan studenden der Leuvense Universiteit, die zich zullen onderscheiden hebben door het uitgeven van een wetenschappelijk werk op juridisch gebied. Aan de jubilaris werd in een prachtig gebonden album de lijst van de inschrijvers medegedeeld.

Na Prof. Collin sprak de heer Prof. Dabin, deken der rechtsfaculteit te Leuven, die een uitvoerig overzicht gaf van het juridisch werk dat door Prof. Van Dievoet verwezenlijkt was geworden op het gebied

van het burgerlijk recht, het verzekeringswezen en het vergelijkend recht tussen Nederland en België.

Daarna hoorde men de heer Senator Mullie, in zijn hoedanigheid van voorzitter van de Belgische Boerenbond, die in het licht stelde wat Prof. Van Dievoet in dit midden had gepresteerd, vooral in zijn hoedanigheid van voorzitter der verzekeringsmaatschappij van dit organisme.

Namens de Belgische beroepsverenigingen van de verzekeringsondernemingen sprak de heer F. Sohr en deed uitschijnen welke reusachtige diensten Prof. Van Dievoet bewezen had aan het verzekeringswezen in België, waarbij vooral werd gewezen op het belang van het uitgebreid en origineel verslag dat Prof. Van Dievoet uitbracht in zijn hoedanigheid van koninklijk commissaris voor het verezekeringswezen.

Na hem kwam Prof. E. M. Meijers, der Universiteit te Leiden, aan het woord, die aan de jubilaris de hulde bracht van Nederland en mededeelde hoezeer het werk van Prof. Van Dievoet door de Noord-Nederlandse juristen werd op prijs gesteld. Hij legde de klemtoon op hetgeen door de jubilaris verwezenlijkt werd voor de toenadering tussen de juristen van Noord en Zuid en voor de éénmaking van het Belgisch en Nederlands recht zowel in de Vereniging voor vergelijkende studie van de beide rechten, als in de officiële Beneluxcommissie.

Prof. Meijers besloot zijn merkwaardige toespraak met enkele zeer hartelijke woorden om uiting te geven aan zijn persoonlijke waardering voor Prof. Van Dievoet en mede te delen hoe hun gemeenschappelijke werkzaamheden tussen beiden een zeer hartelijke vriendschap hebben doen ontstaan.

Daarop volgde de hulde van de studenten. De heren Schoups, in het Nederlands, en Cayron, in het Frans, drukten hun diepe erkentelijkheid uit voor hun professor.

Eindelijk bracht de rector, Mgr Van Waeyenbergh, zowel in naam van de Universiteit van Leuven als van de Koninklijke Vlaamse Academie, een diep gevoelde hulde aan de jubilaris.

Ten slotte kwam Prof. Van Dievoet zelf aan het woord. Op de hem eigen wijze, zakelijk en toch diepgevoeld, soms schalks maar steeds zeer hartelijk, bedankte hij degenen die bijgedragen hadden tot deze hulde, die de gelegenheid geweest was tot het stichten van een prijs, die in de toekomst van aard zou zijn de juridische studenten een belangrijke aanmoediging tot het beoefenen der wetenschap te bezorgen.

Zelden waren toejuichingen hartelijker en oprechter dan degene die Prof. Van Dievoet verleden Zondag te beurt vielen.

's Middags vergaderden de aanwezigen aan een gezellige dis, waarbij nog door velen diepgevoelde woorden tot de jubilaris werden gericht.

Het is een heerlijke dag geweest en een dubbel en dik verdiende hulde.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

"Rechtskundig Weekblad"

BIBLIOGRAPHIE

HANS VON HENTIG : The Criminal and his Victim (Studies in the Sociobiology of Crime). — (New Haven, U.S.A., Yale University Press, 1948, 461 p.)

Hans von Hentig was reeds een vooraanstaand figuur der criminologische wetenschap wanneer hij doceerde in de rechtsgeleerde faculteiten van Kiel en Bonn. Sinds jaren nochtans is hij naar Amerika uitgeweken, waar hij eerst *Research Assistant* was bij de *Attorney General* te Washington, om dan de leiding te nemen van de *Colorado Crime Survey* en in verschillende Amerikaanse universiteiten onderwijs te geven.

In 1947 kwam zijn sociologische studie over *Crime, Causes and Conditions* van de pers. Maar von H. was bewust van het gevaar ener aspecten-criminologie en hij ondernam dan ook onmiddellijk een werk over *the interstitial areas, where social and constitutional forces enter into combination.* Het resultaat dezer realistische overwegingen wordt thans aangeboden in een sociobiologische studie over *The Criminal and his Victim.*

De eerste hoofdstukken overzien de constitutionele bestanddelen van de delinquentie. Zo wordt de invloed ontleed van de erfelijkheid, van bepaalde omstandigheden in het biologische worden, van zekere physiologische en psychologische bijzonderheden en van de geestesafwijkingen.

Een tweede groep hoofdstukken is gewijd aan criminele verschijnselen waar de combinatie « biologie-sociologie » zeer uitdrukkelijk voorkomt. Eerst onderzoekt von H. het ontstaan en het leven van de *gangs,* de criminaliteit der massa's en deze van de onderwereld; verder weidt hij uit over de gevolgen van volkeren-migraties en induidivuele expatriëringen; eindelijk zoekt hij de verhoudingen tussen godsdienst en misdaad op.

Dan worden de geophysische factoren der criminaliteit besproken en wordt statistisch nagegaan welk het belang is van het klimaat, van het jaargetijde, van de dag in de week en van het uur in de dag.

In het laatste, en o.i. beste deel van het boek legt de auteur zich toe op de nog niet genoeg bestudeerde verhouding *doer - sufferer,* op de werkelijke banden die in bijkans alle gevallen vast te stellen zijn tussen de dader en het slachtoffer. Na de zelfmoord in dit verband te hebben ontleed, bestudeert von H. de grote categoriën der slachtoffers : kinderen, vrouwen, ouderlingen, geestesdebielen, immigranten en staatsminoritairen. Ook worden de z.g. gepredestineerde slachtoffers beschreven : gedeprimeerden, geldzuchtigen, sexueel- en affectief onevenwichtigen. En eindelijk wordt het overtuigend bewezen hoe reëel en vaak het slachtoffer zelf de dader tot zijn misdaad aanzet.

The Criminal and his Victim is een kloekgebouwd en klaargeordend werk. Het wordt ondersteund door vele, doch op zeer voorzichtige wijze geïnterpreteerde, uitgebreide statistieken, en door vele verwijzingen naar Angelsaksische en Duitse auteurs. De schrijver doet gewis aan objectieve en statistische criminologie, maar hij drukt nochtans herhaaldelijk op de noodzakelijkheid de uitleg van een misdaad te zoeken niet in één harer aspecten, maar in het levend geheel van de crimineel en zijn milieu, in het *correlation-complex* waarin de antisociale gedraging haar dynamiek vindt.

von H. heeft het doel van zijn studie over *the composite causations of the crime* bereikt. Zijn werk baant de weg tot verbetering van de repressieve tussenkomst, met de sociobiologische geaardheid van

de misdaad te onderlijnen, en tot deze van de preventieve tussenkomst, met voor het eerst zo duidelijk te maken dat het slachtoffer per slot van rekening tot de misdaadverwekkende factoren behoort.

S. V.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Vierde buitengewone algemene vergadering

De eerstkomende vergadering van het Verbond der Belgische Advocaten zal plaats hebben in de zaal der 5e kamer van het Hof van Beroep, Gerechtshof, Brussel, op 6 Mei, te 14 u. 30.

Agenda :

1. Lijkrede voor de heer Stafhouder Meyers, door Mr Roppe, der Balie van Tongeren. Deze lijkrede zal gehouden worden in het Vlaams.
2. Verslag van Mr Feye, over het *Fiscaal vraagstuk.*
3. Verslag van Mr Roger Roland, *De toekomst van de specialisering uit professioneel oogpunt beschouwd.*
4. Varia.

Wij maken u van heden af kenbaar dat de algemene vergadering van het Verbond dit jaar zal gehouden worden te Charleroi, op 24 Juni. Het omstandig programma zal u binnenkort geworden.

Wij verzoeken u de datum van 6 Mei in uw notitieboekje te willen optekenen, want de agenda is bijzonder belangrijk.

U weet dat indien de onrechtvaardige fiscale toestand waarin we gebracht werden, behouden blijft, de uitoefening van ons beroep in gevaar wordt gebracht. Het enige middel om u te verdedigen is lid te worden van het Verbond indien u nog niet aangesloten zijt, nieuwe leden aan te werven indien u reeds lid zijt, onze vergadering bij te wonen en de richtlijnen die er zullen gegeven worden te volgen. Sinds verscheidene jaren strijdt het Verbond op fiscaal gebied. Het ogenblik is gekomen om de besluiten te nemen en de daden te stellen die zullen aangewezen zijn; doch zij zullen slechts doeltreffend zijn wanneer al de advocaten, slachtoffers van een regime dat hen ruïneert, zich solidair verklaren met het oog op het algemeen welzijn. Wij willen ons aandeel in de belastingen betalen, maar ons wettig aandeel, en wij willen ophouden buiten de wet te staan op fiscaal gebied.

Sedert de maand September hebben verscheidene honderden nieuwe leden hun aansluiting bij het Verbond gevraagd. Wij danken diegenen die tot ons gekomen zijn, maar wij zijn van mening dat geen enkel pleitend advocaat buiten het Verbond moet blijven.

Wij herinneren er aan dat men kan aansluiten door enkel de bijdrage, 100 frank bedragende voor de advocaten die ingeschreven zijn bij een Balie en 50 frank voor de stagedoende advocaten, over te schrijven op postrekening nr 840.77.

Aanvaard, geachte confrater, de betuiging van onze confraternele gevoelens.

De secretaris, Em. Thiebauld. — *De voorzitter,* Theo Collignon.

VLAAMSE CONFERENTIE DER BALIE BIJ HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Voordracht van Mr René Victor

Op Zaterdag, 22 April, had de Voorzitter van de Conferentie van Gent, Mter Jos. De Meester, het genoegen als voordrachtgever Mr René Victor te mogen voorstellen aan de leden van de Conferentie waarbij zich talrijke magistraten, waaronder de heer Procureur-Generaal en verschillende raadsheren hadden gevoegd.

Deze spreekbeurt ging door in herdenking van de wet van 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken en niemand beter dan de auteur van het bekende werk « Een eeuw Vlaams Rechtsleven » was in staat om de evolutie van deze taalwet te schetsen.

De geachte spreker aarzelde niet de wet van 15 Juli 1935 voor te stellen als de belangrijkste van al onze taalwetten. Inderdaad moet het gerecht beschouwd worden als de laatste schuilplaats waar onze rechten en vrijheden verdedigd worden. De invloed van het rechtswezen in een land is dan ook steeds onschatbaar en het logisch gevolg ervan is dat de gebruikte taal van het grootste belang is, zoals onze grote Vermeylen het uitdrukte : « De taal is iets van ons diepste zelf, zij is innig verweven met ons eigen wezen. »

Het was nu precies een feit dat in Vlaanderen het onderscheid tussen de sociale standen gekenmerkt werd door het gebruik van een andere taal, hetgeen de zware barrière vormde voor de opgang van de lagere stand. Alwie in de maatschappij wenste vooruit te gaan was verplicht de zeer grondige kennis van de Franse taal te verwerven en het is vooral onder de juristen dat deze toestand aangevoeld werd. Het voorbeeld van de rechtswereld bracht onvermijdelijk verlaging mee van het algemeen peil onzer bevolking. Daarin heeft de Vlaamse beweging verandering willen brengen. De leiders ervan zagen de noodzakelijkheid in van een totale wending in de koers. Met een groot enthousiasme hebben al de Vlaamse juristen de strijd aangevat om het rechtsleven in Vlaanderen te vervlaamsen. Het was de voorwaarde die moest vervuld worden opdat ook in de hogere standen onze taal zou worden gebruikt. Dit is dan de grote verdienste geweest van deze Vlaamse voorvechters zoals Vuylsteke, Josson, Pauwels, Ledeganck, De Hondt, Bellefroid en anderen, waarbij eveneens de parlementairen moeten vermeld worden zoals Cooremans, De Vigne enz...

Na tientallen jaren van strijd is tenslotte de vervlaamsing van de Universiteit van Gent de bekroning geweest van het onschatbare werk door zovelen gepresteerd.

Deze vervlaamsing is tevens de basis geworden van de verdere strijd voor het Vlaamse rechtsleven.

De wet van 15 Juni 1935 heeft zeer langdurige en moeizame besprekingen gekend; ontelbare projecten zijn besproken geworden, voortdurend werden nieuwe verslagen gepubliceerd en werden moties bekend gemaakt. Bij de onmiddellijke voorbereiding van de wet zijn drie namen te onthouden : deze van Hector Lebon, van Hendrik Marck en van Paul Emile Janson.

Het moet dan ook gezegd worden dat de wet van 15 Juli 1935 als zeer voortreffelijk moet beschouwd worden. Zowel in hare algemene opvatting als in haar verscheidene toepassingen beantwoordt de wet tenvolle aan hetgeen verwacht geworden is, en het is vastgesteld geworden dat voor de toepassing van deze wet algemene samenwerking is ontstaan.

Het is natuurlijk een feit dat alles nog niet als volmaakt kan worden beschouwd. Vele teksten zijn nog onvolmaakt opgesteld, de stijl van onze vonnissen en arresten is nog onvoldoende gevestigd en toch moet

vastgesteld worden dat er sedert de eerste maanden na 1935 ontzaglijk veel verbeterd is. Naast deze lichtpunten citeert de voordrachtgever verschillende schaduwzijden aan het huidig Nederlands rechtsleven. Daar is eerstens de geest van afzijdigheid en vervreemding welke blijft bestaan ten opzichte van de Nederlandse juridische wetenschap. Daar is ten tweede het zo spijtige gebruik van dialect bij de pleidooien van onze advocaten. Daar is ten derde een algemene slordigheid die vastgesteld wordt in het verrichten van het juridisch werk. Er schijnt hier gebrek aan wilskracht en plichtbesef te bestaan en een reactie moet dan ook als hoogstnoodzakelijk worden beschouwd.

Spreker komt tenslotte tot de besluiten zijner uiteenzetting. De taak van de Vlaamse jurist kan niet hoog genoeg worden gesteld. De vele opofferingen van onze voorgangers moeten wij steeds indachtig zijn en hun taak moet door ons worden voortgezet met de uitdrukking van een steeds jeugdig enthousiasme. Met een gloeiende overtuiging, bezweert de spreker het Vlaamse juristengeslacht dat deze taak volledig zou opgenomen worden en tot een goed einde gebracht.

Het bewustzijn moet levend worden gehouden dat het beroep van jurist in hoge mate medewerkt aan de culturele grootmaking van ons volk.

De uitoefening van dit beroep dient dan ook te geschieden in een geest van welbegrepen liefde voor volk en vaderland.

De voordracht van Mr Victor werd op warm applaus onthaald en de Voorzitter dankte hem in gepaste bewoordingen niet alleen voor deze spreekbeurt maar vooral voor de onvermoeibare ijver waarmede hij zich ten dienste van dit groots ideaal heeft gesteld, en voor zijn steeds jeugdig en bezielend enthousiasme.

D.

ROUWHULDE AAN RECHTER J.W.L. SWENNEN

Op een plechtige zitting der Rechtbank van Antwerpen werd hulde gebracht aan de nagedachtenis van de onlangs overleden Rechter J. W. L. Swennen. Wij delen hieronder de toespraken mede die op deze zitting werden gehouden.

REDE VAN DE HEER H. ANTHONIS, VOORZITTER DER RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG

Nog allen waren wij onder de indruk van het heengaan van ons aller vriend en collega Gerard Desolre, wanneer alweer het noodlot, zonder ons te sparen, ons op onmeedogende wijze nog één onzer beste rechters, die ook aller sympathie en vriendschap had weten te winnen, heeft ontrukt.

In zulke korte tijdspanne twee onzer gewaardeerde medewerkers te moeten afstaan aan de onverbiddelijke eis van de mensenmaaier, is een tol, die zwaar is om dragen en ons in droefheid terneerdrukt.

Op het grote schaakspel der samenleving elkeen te plaatsen waar hij passen moet, is niet altijd gemakkelijk, en vele zijn diegenen, die ontevreden en mopperend hun levensbaan doortrekken, zonder er ooit het volledig menselijk geluk in te vinden ! Hoe schoon en bewonderenswaardig is het dan ook, iemand te ontmoeten en als medewerker te verkrijgen, die zich oprecht geroepen acht, die zijn taak op schitterende wijze weet te vervullen voor de anderen en er voor zichzelf de volledige voldoening in vindt van een schone, volbrachte plicht !

Hier staan wij voor onze betreurde Laurent Swennen, die magistraat was met hart en ziel, ijverig werker, altijd bereid in de bres te springen om het hem opgelegd werk af te handelen, met zijn klare en heldere geest, en zijn hoog streven naar rechtvaardigheid, gepaard aan oneindige goedheid.

Deze verheven hoedanigheden waren hem zelf onbekend, want voor hem was het plicht en meer niet; hij had geen hoge dunk van zichzelf, maar was integendeel nederig, zelfs schuchter en terughoudend, en wanneer hij, pas enkele weken geleden, op dokter's bevel en aandringen zijner collega's verlof kwam vragen, en ik hem zegde : « Verzorg U goed, want we hebben U toch nog zo nodig », bedankte hij mij met verwonderde blik, alsof hij niet beseffen kon, waarom ik hem zozeer waardeerde !

Geboortig uit de Limburgse Kempen, deed hij zijn humaniora op het College der Kruisheren te Maaseik, waar hij, volgens het zeggen zijner vrienden, zich onmiddellijk onderscheidde door zijn scherp verstand en zijn grote vlijt; van toen af bleek hij een schrander en bescheiden werker te zijn.

Na op schitterende wijze zijn middelbare studieën te hebben beëindigd, studeerde hij de rechten aan de Universiteit te Leuven, en zijn medestudenten constateerden toen, dat de eigenschappen, waardoor hij in het middelbaar onderwijs had uitgeblonken, hem waren bijgebleven. Zijn aangeboren schuchterheid hield hem weg van al wat het studentenleven meebrengt, zoals rumoer en lawaai; hij was een man van studie, een boekenvriend; hij zocht naar de kalmte en de stilte van het land, waaruit hij afkomstig was.

Na op meesterlijke wijze het diploma van doctor in de rechten behaald te hebben, ging Laurent Swennen zich vestigen als advocaat te Tienen, hiermede eens te meer blijk gevend van die uitgesproken bescheidenheid, die hem gans zijn leven zou bijblijven. Zijn vrienden van die tijd moesten hem pramen het kleine Tienen, waar er voor hem geen toekomst was, te verlaten, om zich als advocaat te Antwerpen, te vestigen, waar hij eerst medewerker was van Meester H. Marck, en daarna, gedurende bijna tien jaar, medewerker van Meester L. Delwaide.

Gedurende dit tijdperk onderscheidde hij zich niet door welsprekende pleidooien, die niet in zijn aard lagen, maar wel deed hij zich, én door zijn patroons én door de Rechtbank opmerken door de degelijkheid waarmede hij zijn zaken behandelde, door zijn knappe conclusies, zijn welbewerkte nota's, en zijn volledige en ordelijke dossiers : uit alles wat hij deed bleek zijn hartstochtelijke liefde tot het werk.

En nochtans had hij zijn ware plaats nog niet gevonden; na als rechtskundig adviseur bij de Werkrechtersraad te hebben gefungeerd, trad hij eindelijk in 1936, in de magistratuur als rechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout, en kort daarna te Antwerpen.

Dàar pas had hij voor goed de loopbaan gevonden, die het best voor zijn aard en aanleg geschikt was. Elke taak die hem werd opgedragen, nam hij ter harte, drong door tot het diepste bij het inzien der bundels, behandelde op meesterlijke wijze de zaken ter zitting en bracht, zowel op strafrechterlijk als op burgerlijk gebied, beslissingen uit, die gekenmerkt

waren door klaar en gezond verstand, door helderziende juridische kennissen en menselijke goedheid.

Menselijke goedheid, ja, die bezat hij in overvloed, die straalde uit zijn ogen en zijn hart liep er van over; recht spreken was zijn plicht, maar zo goedhartig, en nadenken en blijven nadenken of hij niet te streng was, of hij wel de ware oplossing had toegepast en of hij alles wel goed had gewikt en gewogen. Wanneer hij als Voorzitter een ontwerp van vonnis maakte, overhandigde hij de bundel aan zijn collega's met deze prachtige aangehechte nota : « zeer kiese zaak », alzo de aandacht nogmaals er op trekkende dat men zich niet naar zijn oordeel te plooien had en hij niet beter vroeg dan van mening te wisselen om toch maar de rechtvaardigheid op voorbeeldige wijze te dienen.

Hoe jammer dat wij zijn heengaan zo vroegtijdig te betreuren hebben; zijn medewerking stelden wij zo hoog op prijs en zijn vriendschap was voor ons zo kostbaar.

Onze gedachten gaan ook naar zijn diepbeproefde gade, die over haar goede Laurent zo bedroefd spreekt en snikt en die met geen woorden genoeg herhalen kan hoe goed hij was en hoe gelukkig ze samen waren. Moge ze in haar smartelijk verlies een weinig troost vinden in onze uitgesproken deelneming en het medevoelend gedenken aan onze diepbetreurde collega.

Aan de broeder, de heer rechter Jean Swennen in 't bijzonder en aan gans de familie, die met kristelijke gelatenheid deze ramp weet te dragen, bewust met ons allen dat Laurent de eeuwige bekroning der rechtvaardigen geniet, bieden wij onze innigste gevoelens van deelneming aan.

REDE VAN DE HEER HERMAN SABBE, PROCUREUR DES KONINGS

De zó bescheiden en toch zéér innemende figuur van wijlen rechter Jan Willem Swennen is voor immer uit ons vertrouwd rechterlijk midden heengegaan.

Andermaal beseffen wij hoe onmeedogend de dood onze Antwerpse magistratuur heeft getroffen en deze in haar wezen en in haar waarde heeft verminderd.

Geleidelijk, — met de hem eigen kalme, beheerste standvastigheid, — was rechter Swennen, — deze stille, ingetogen Limburger, — in de volste zin van het woord één van de onzen geworden.

In 1926 werd hij bij de balie van Antwerpen ingeschreven. Aanvankelijk stagiaris en daarna medewerker bij Meesters Hendrik Marck en Leo Delwaide, werd hij weldra aangesteld als rechtskundig bijzitter aan de Werkrechtersraad te Antwerpen.

Wellicht lag in het toetreden tot deze functie de eerste uitdrukking besloten van een schroomvallig verlangen naar een ruimere en algehele activiteit in de schoot van de magistratuur, waarin uiteindelijk de zó heerlijk ontloken bestemming van rechter Swennen haar verwezenlijking moest vinden.

In April 1936 werd de Heer Swennen benoemd tot rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout.

Maar deze oorspronkelijke Limburger was middelerwijl een Sinjoor geworden. Hij kon zich, — nà het verloop van enkele jaren, — aan de betoverende greep van onze luisterrijke en sierlijke havenstad met àl wat tot haar geestelijk leven behoorde, niet meer onttrekken en, in Mei 1938, deed hij zijn intrede in de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen.

Zó keerde hij weder, — Mijnheer de Stafhouder, — tot Uwe balie waarvan alle leden hem bekend waren en waarin hij, met verdienstelijke ijver en regelmaat, zijn eerste schreden had gemaakt als jong advocaat.

Zó dreef zijn gehechtheid hem terug tot àl dezen die tot het Antwerps rechterlijk leven behoorden en die hem onuitgesproken aan het hart lagen.

Zó nam hij, — mèt zijn veelbelovende gaven en verdiensten, — plaats in de zetel dezer rechtbank, alsof hij ons nooit verlaten had en om in ons aller midden te blijven tot aan zijn ontroerend en jammerlijk einde.

Onze ogen zullen, als nu, zoeken naar het beeld van rechter Swennen; maar wij zullen het, helaas, alleen nog terugvinden in onze levendige herinneringen...

Dit beeld droeg de opvallende merken van een uiterlijke en tevens van een innerlijke persoonlijkheid, die onàfwendbaar ieders aandacht aan zich snoerde, om weldra open te bloeien tot gevoelens van achting, waardering en vriendschap.

Wijlen rechter Swennen trof ons allereerst door zijn afzijdigheid van een àl te drukke levensbelijdenis, door zijn verfijnde en voorname bescheidenheid en door zijn eenvoudige inborst. Maar, hoe oprecht en hartelijk werd hij toen hij ons eenmaal zijn begrijpen en zijn vertrouwen had geschonken !

In deze rechtbank zullen wij rechter Swennen zéér missen.

Voor ons was hij als een wijze, meelevende vriend, een werkgezel met die trouwe blik waarin de zachte, weerhouden glimlach tintelde, die zó dikwijls om zijn mond speelde en die de weerkaatsing bevatte van geheel zijn goedaardig en liefhebbend wezen.

Wijlen rechter Swennen was reeds drie en veertig jaar oud, wanneer hij tot de magistratuur toetrad, Maar, als lid van de balie en als rechtskundig adviseur aan de Werkrechtersraad alhier, had hij een dagelijkse en werkzame praktijk gehad. Ondervinding, mensenkennis, ervaring en rechtsgeleerdheid waren stilaan en zorgzaam zijn beste deel geworden, zodat hij als magistraat in ons midden kwam mèt die volmaakte verstandelijke maturiteit, mèt die bezonken rijpheid van het oordeel, mèt die grondige ambtelijke en juridische voorbereiding die hem hebben opgevoerd tot de rang van een uitstekend en merkwaardig magistraat.

Zijn gehele leven is een voorbeeld van intense intellectuele bedrijvigheid geweest.

Geheel zijn professioneel bestaan was doordrongen van ernst, naastenliefde en van een grote werkkracht.

Zijn rechterlijke beslissingen en vonnissen droegen steeds de stempel van een logische, harmonische overweging, van een gedaagde gedachte en van een gave taalkennis. Meermaals mocht ik het, — als magistraat bij het Hof van Beroep, — beleven dat zijn vonnissen met hun overwegingen en hun samengebalde structuur, instemming en goedkeuring verwierven bij de heren Raadsheren der hogere rechterlijke instantie.

Met zijn onvermoeibare werkkracht en met zijn klaar inzicht in de zaken van onze gerechtelijke zending, heeft rechter Swennen, — èn aan de rechtbank van Antwerpen àn aan al diegenen die, onder zijn bevoegd oordeel, de hunker hebben gevoeld naar recht en rechtvaardigheid, — zeer grote diensten bewezen.

Het is niet zólang geleden dat aan rechter Swennen de behandeling werd toevertrouwd van enkele duizenden epuratie-zaken, welke bij deze rechtbank aanhangig waren gemaakt. Te dezer gelegenheid in het bijzonder, mocht ik de grote hoedanigheden van rechter Swennen, als rechtsprekend mens, op prijs stellen. Overtuigd als hij was van de talrijke noden en van het maatschappelijk en nationaal belang die aan dit brandend vraagstuk der epuratie verbonden waren, — met onverdroten ijver, met zijn allesgevende toewijding en ten koste van een ongemeen dagelijks en nachtelijk werk, — heeft rechter Swennen, — met

de hem kenmerkende kalme, begrijpende sereniteit, — deze zware, kiese opgave volbracht, tot meerder welzijn van hen voor wien het gerecht bestaat.

Van 's lands gezamenlijke rechtbanken was deze van Antwerpen de éérste om aan het overweldigend aantal epuratie-zaken een oplossende of lenigende opheldering te geven.

Dit was het jongste, grote werk van rechter Swennen.

Eens te meer gaf hij aldus een verheven voorbeeld van plichtsbesef, van wilskracht en van werkzaamheid, in een tijd waar zulke voorbeelden kostbaarder zijn dan goud...

Bedenkingen allerhande overrompelen ons heden...

Wie zegt ons of deze zware opdracht het weerstandsvermogen en de gezondheid van de nooit klagende rechter Swennen, niet heeft aangetast?

Een diepe erkentelijkheid en een onvergankelijke genegenheid verbinden ons ten allen tijde aan de herinnering en aan het piëteitsvol herdenken van wijlen rechter Jan Willem Swennen.

Uit naam van de leden van mijn Parket en uit mijn persoonlijke naam bied ik

— aan Mevrouw weduwe Swennen,

— aan de Heer Vrederechter Swennen,

— en aan àl de bedroefde familieleden van onze geliefde overledene de betuiging onzer meest waarachtige deelneming en de verzekering van de reine glans waarin wij de nàgedachtenis zullen bewaren van een verloren ambtgenoot en van een werkelijke vriend.

Zij die het, hoezeer ontroerend, voordeel hebben gekend rechter Swennen, bij de sponde van zijn doodsbed, een laatste maal te begroeten, zij ondervonden hóe ongeschonden, hóe onwezenlijk onbewogen, hoe gaaf en met welk een vredige sereniteit over het wezen, deze man het leven verliet, — rijzend met de lichtende aureool van een gerust geweten en van het bewustzijn van een eerlijk en vervulde taak op aarde.

REDE VAN DE HEER CHARLES BOELENS, STAFHOUDER DER BALIE

Voor de tweede maal, in dit rechtelijk jaar, heeft de Dood in uw rangen op de meest sluwe wijze, zoals door een stoot van een verrassende rukwind, één uwer schitterende magistraten in volle bloei van zijn loopbaan en van zijn leven getroffen.

In deze plechtige vergadering kom ik hier, namens de Antwerpse Balie, U de verzekering geven, dat het plots heengaan van de Heer Rechter J.W.L. Swennen ook in onze harten een gevoelen van diepe droefheid en van innig spijt heeft doen ontstaan.

Na zijn stage gedaan te hebben aan de Balie van Leuven, kwam Mter Swennen onze Balie vervoegen op 23 Maart 1926.

Wij hebben hem gekend en gewaardeerd als medewerker in het kabinet van Mr Hendrik Marck en dan bij Mr. Leo Delwaide waar hij tien jaar lang aan het kabinet gehecht is geweest.

Van onze betrekkingen met Confrater Swennen behouden wij de aangenaamste herinnering. Hij was een advocaat, die in een geest van ware confraterniteit en vriendschap tegenover zijn tegenstrevers optrad. Met ijver en hardnekkigheid wist hij al de belangen die hem waren toevertrouwd te verdedigen. Maar er was in zijn karakter nog iets meer : hij was een werker in de edelste betekenis van het woord. Met een wel gekende bescheidenheid, maar met gewetensvolle inspanning gaf hij zich geheel aan zijn taak met de steun van zijn sterke juridische wetenschap.

Zowel in zijn besluiten als in pleidooien verwierp Mr. Swennen overbodige en ondoeltreffende volzinnen. Ook in de grond werd altijd bovenal de klemtoon gelegd op de oprechtheid en de rechtzinnigheid. Van deze bewonderenswaardige gave, bewaarden al degenen die toen met Mr. Swennen in beroepsbetrekkingen zijn geweest, een onvergetelijke indruk van loyauteit.

En het was voor de Balie een teleurstelling toen deze uitstekende Confrater ons verliet om deel uit te maken van de Rechtbank van Turnhout. Weldra echter, hadden wij het geluk de Heer Swennen, ditmaal als rechter in uw Rechtbank weder te vinden. Zijn hoffelijkheid jegens de Balie was immer dezelfde en onmiddellijk kwam het ons vóór, dat ook als magistraat Mr. Swennen een hoge opvatting van zijn zending aan de dag legde.

Wij vonden in hem het model van de kalme, bedaarde en rechtschapen Rechter. De ondervindingen die hij als psycholoog in zijn geboortestreek ginder, in de Limburgse Kempen had opgedaan, lieten hem toe met zekerheid en vastberadenheid, maar ook met goedheid en menselijkheid het recht aan de feiten toe te passen; daar waar het enigszins mogelijk was ging zijn oordeel bij voorkeur, voor zijn onderhorigen, naar geruststellende oplossingen.

In de troebele tijden die wij beleven, waar ideologie of drang naar nieuwe vooruitstrevende wetgevingen soms dreigen de grondbeginselen en de basis onzer beschaving zelf in het gedrang te brengen, zijn het gerecht van een Land en het voorbeeld van een getrouw dienaar van Recht en Gerechtigheid, zoals de betreurde Heer Swennen, troostende en geruststellende verschijnselen voor onze samenleving.

De Heer Swennen was lid der Commissie van onze Bibliotheek, en ook daar hebben de afgevaardigde leden der Balie aan hem de aangenaamste herinneringen bewaard.

Hoe zou de Balie Uw smart niet delen, Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heren? — Onze dagelijkse samenwerking strekt tot het bereiken van hetzelfde hoogstaand doel en leidt ons tot dezelfde morele voldoening, dus voelen wij ook onvermijdelijk onze wederzijdse smarten en het onherstelbare van onze verliezen.

In deze pijnlijke stonden gaan onze gedachten naar Mevrouw Swennen, naar de Heer Vrederechter Swennen en de nabestaande familie, die wij verzekeren van onze ware en innige deelneming in hun rouw.

Heer Rechter Swennen rust nu zacht in de grote kalmte en in de Eeuwigheid. Zijn nagedachtenis blijft door de Balie bewaard, omhuld van gevoelens van hoge waardering en diepgevoelde sympathie.

REDE VAN DE HEER A. MULLENS, VOORZITTER VAN DE TUCHTKAMER DER PLEITBEZORGERS

Wie wijlen de heer Rechter Laurent Swennen, laatst nog over korte tijd, zo gewetensvol en met zoveel iever aan zijn drukke bezigheden zag, kon niet vermoeden dat hieraan zo plots, in alle stilte, een eind zou worden gesteld...

Eilaas : « de doden rijden snel » !

Zo diep beproefd over enkele weken bij het heengaan van de heer rechter Delsolre, komt Uwe Rechtbank een nieuw gevoelig verlies te ondergaan door het verscheiden van een der besten onder U...

Zichtbaar gevormd in strenge school, bescheiden maar doortastend, alhoewel diep menselijk van gevoelen, schitterde de aflijvige sinds zijn optreden in deze Rechtbank en dwong hij de eerbied en het vertrouwen af van allen die met hem in betrekking kwamen...

Vlijtig en zeer werkzaam behandelde hij geen enkele zaak dan na rijp onderzoek en studie van alle bescheiden en zijn gezond oordeel deed geen afbreuk aan

zijn soliede rechtskennis. Dit bleek overvloedig wanneer hij een schier onoverkomelijke taak opnam na de bevrijding, om orde te scheppen in de wantoestanden geschapen door de wrange naweeën van de oorlog;

Hij stelde zich geheel ten dienste van zijn taak, met hart en ziel... tot dat het lichaam voorbarig bezweek.

Hij laat zijn achtbare gade wanhopig bedroefd na kortstondig huwelijksgeluk.

Diep gelovig als hij was, trof de dood hem, alhoewel op sluikse wijze, zeker niet onvoorbereid : dat dit zijn naastbestaanden trooste.

Wij Pleitbezorgers bieden aan mevrouw Swennen en de familie de betuiging van ons diep medeleed; met de heren magistraten in deze rechtbank voelen wij ten zeerste het zwaar verlies dat hen treft en behouden de nagedachtenis van een vroom, goedhartig en rechtschapen mens en van een voorbeeldig rechter.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Notarissen. — April 1950, nr 4.

F. Werdefroy : Attesten of uittreksels af te leveren aan de handelaars, kopers van roerende voorwerpen bij openbare toewijzing. — Rechtspraak.

Algemeen Fiscaal Tijdschrift. — April 1950, nr 8.

J. Lindemans : In hoever zijn de vermoedens van vermogensaccressen inzake extra-belasting nog geldig na 31 December 1949? — Inkomstenbelastingen. — Indirecte Staatsbelastingen. — Congolese en buitenlandse belastingen.

Tijdschrift voor Gemeenterecht. — April 1950.

Pensioenen. — Personeel. — Stedebouw. — Taxis. — Waterlopen.

Nederlands Juristenblad. — Afl. 17 van 29 April 1950

Prof. Dr H. De Vos : De handelingsbekwaamheid der gehuwde vrouw en de Bijbel. — Prof. Mr Dr G. Van den Bergh : Het fossiele « ius de non evocando », m.o. Mr W. H. Vermeer. — Prof. Mr Dr G. Van den Bergh : In gespannen afwachting. — Mr W. L. Snijders : Bewijskracht huurprijsvaststelling. — Mr J. P. A. Van der Hoeven : Artikel 75 Gemeentewet.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-Ambt en Registratie. — 29 April 1950, nr 4136.

Mr I. van Creveld : Leemten-voorziening door de rechter. — J. Klein : Gezamenlijke vruchtgebruiken en lijfenten. — Mr H. M. Hymans : Enkele opmerkingen betreffende het ontwerp-huurwet. — Mr A. G. Lubbers Jr. : Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Bewijs van verjaring.

Arbitrale Rechtspraak. — Nr 352, April 1950.

W. N. : Arbitraal beding in statuten van verenigingen. — A. De Caluwé : De handelsrechtbanken in België. — Rechtspraak.

Journal des Tribunaux. — 30 April 1950, nr 3850.

G. Huybrechts : Les conventions humanitaires de Genève du 12 août 1949. — Marcel Sluszny : Les options de patrie.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"